

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

B168

**Hannu Tuuri, Marja Katajavirta,
Elina Hirvonen, Sanna Jyllilä & Elina Järvinen**

**Etelä-Pohjanmaan
matkailijaselvitys 2021**

Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja
B. Raportteja ja selvityksiä 168

Hannu Tuuri, Marja Katajavirta, Elina Hirvonen
Sanna Jyllilä & Elina Järvinen

Etelä-Pohjanmaan matkailijaselvitys 2021

VARSAIS-SUOMEN LIITTO
EGENTLIGA FINLANDS FÖRBUND
REGIONAL COUNCIL OF SOUTHWEST FINLAND

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Seinäjoki 2022

Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja
Publications of Seinäjoki University of Applied Sciences

A

Tutkimuksia
Research reports

B

Raportteja ja selvityksiä
Reports

C

Oppimateriaaleja
Teaching materials

SeAMK julkaisut:

Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto

Kalevankatu 35,
60100 Seinäjoki
p. 040 830 0410
kirjasto@seamk.fi

ISBN 978-952-7317-64-8 (verkkojulkaisu)

ISSN 1797-5573 (verkkojulkaisu)

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

TIIVISTELMÄ

Hannu Tuuri, Marja Katajavirta, Elina Hirvonen, Sanna Jyllilä & Elina Järvinen. 2021. Etelä-Pohjanmaan matkailijaselvitys 2021. Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja B. Raportteja ja selvityksiä 168. 93 s.

Etelä-Pohjanmaan matkailijaselvitys 2021 toteutettiin talven ja kesän loma-aikoina. Kaksivaiheisen selvityksen henkilökohtaisina haastatteluina toteutettuun esikyselyyn vastasi yhteensä 3231 matkailijaa, joista 1851 vastasi verkkokyselynä toteutettuun jatkokyselyyn. Selvityksen tavoitteena oli tarve saada ajantasaista tietoa maakunnassa vierailevista matkailijoista ja heidän näkemyksistään maakunnan matkailupalveluista ja kohteista. Selvityksellä haluttiin myös osoittaa erilaisten selvitysten ja tutkimusten tarpeellisuus ja tärkeys matkailualan kehittämisen tukitoimenpiteenä alueella.

Vuoden 2021 ajankohta oli poikkeuksellinen matkailun näkökulmasta, sillä kansainvälinen matkailu oli rajoitettua, monet yleisötapahtumat jouduttiin perumaan ja esimerkiksi teattereissa, konserteissa ja ravintoloissa sai täyttää vain osan asiakaspainoista, ja urheilutapahtumia järjestettiin ilman yleisöjä. Vaikka kesän 2021 alussa purettiin jo etenkin ulkoilmatapahtumiin liittyviä rajoituksia, useat maakunnan merkittävistä tapahtumista peruttiin kesän 2021 osalta. Koronapandemian poikkeukselliset vaikutukset matkailuun näkyvät matkailijaselvityksen tuloksissa myös matkailijoiden kulutuskäyttäytymisessä sekä kiinnostuksen kohteissa esimerkiksi luontomatkailun suosiona, ruuhkien välttelynä sekä toisaalta myös yleisötapahtumien kaipuuna.

Matkailijat tulivat Etelä-Pohjanmaalle tyypillisesti maakunnan tarjoamien perhematkailu- ja ostosmahdollisuuksien sekä vetovoimaisten käyntikohteiden (esim. Ähtärin eläinpuisto ja PowerPark) houkuttelemina. Monella matkailijalla matkan taustalla

oleviin syihin kuuluivat Etelä-Pohjanmaalla asuvat sukulaiset, joiden tapaaminen usein yhdistetään muihin loma-aktiviteetteihin joko Etelä-Pohjanmaan sisällä tai useita kohteita sisältävänä kiertomatkana. Matkan aikana Etelä-Pohjanmaalla tehtiin ostoksia, vierailtiin eläinpuistossa ja käytettiin maakunnan uinti- ja kylpyläpalveluita. Matkailijoiden suosimiin aktiviteetteihin kuuluivat usein myös ulkoilma-aktiviteetit kuten luontoretkeily ja talvella retkeilyn lisäksi hiihto ja laskettelu. Rahankäyttö oli talvella kesää vähäisempää, ja sitä selittää etenkin ravintolatoimintaan kohdistuneet tiukemmat koronarajoitukset, runsaampi maksuttomien majoitusten käyttö sekä maksuttomien luontoaktiviteettien suosio.

Matkailijat olivat pääsääntöisesti varsin tyytyväisiä matkakokemuksiinsa Etelä-Pohjanmaalla ja olisivat valmiita suosittelemaan Etelä-Pohjanmaalla käyttämiään matkailupalveluita. Vaikka koronapandemian moninaiset vaikutukset matkailuun vuonna 2021 tulee ottaa huomioon tulkitessa selvityksen tuloksia, aineisto antaa hyvän kuvan maakunnan matkailijoiden näkemyksistä maakunnasta matkailukohteena ja maakunnan matkailupalveluista.

Matkailijaselvityksen tuloksia voivat hyödyntää kaikki maakunnan matkailutoimijat tuotteistamisessa ja matkailupalveluiden kehittämisessä sekä myynninedistämisen tukena. Matkailijaselvitys toteutettiin osana Kohti digitalisoituvaa matkailun ekosysteemiä Etelä-Pohjanmaalla -hanketta, jota rahoittaa Varsinais-Suomen liitto, Alueiden matkailuelinkeinon elpymistä edistävät kehittämishankkeet.

Avainsanat: matkailu, matkailija, Etelä-Pohjanmaa, selvitys, koronapandemia, vetovoimatekijät

ABSTRACT

Hannu Tuuri, Marja Katajavirta, Elina Hirvonen, Sanna Jyllilä & Elina Järvinen. The South Ostrobothnian Tourist Survey 2021. Publications of Seinäjoki University of Applied Sciences B. Reports 168. 93 p.

The South Ostrobothnian Tourist Survey 2021 was conducted during the winter and summer holidays. A total of 3,231 tourists responded to the pre-survey conducted by interviews of the two-stage survey, and 1,851 of them participated in the follow-up survey conducted online. The aim of the survey was to obtain up-to-date information on tourists visiting the region and their views on the region's tourist services and destinations. The study also sought to demonstrate the need for and the importance of various analyses and studies as a measure to support the development of the tourism sector in the region.

The year 2021 was exceptional from the tourism point of view, as international tourism was limited, many public events had to be canceled and, for example, theaters, concerts, and restaurants were only allowed to utilize part of their capacity, and sport events were held without audiences. Although the restrictions were lifted as early as the beginning of summer 2021, especially for outdoor events, several of the region's major events were cancelled for summer 2021. The exceptional effects of the coronavirus pandemic on tourism can also be seen in the survey results related to tourists' consumption behavior and interests: e.g., in high interest in nature tourism, the avoidance of crowded places and, on the other hand, in a longing for events.

Tourists came to South Ostrobothnia typically attracted by the opportunities for family tourism and shopping, as well as popular places to visit (e.g., Ähtäri Zoo and PowerPark). For many tourists, the underlying reasons for the trip included relatives

living in Southern Ostrobothnia, a meeting with whom is often combined with other holiday activities, either within Southern Ostrobothnia or as a multi-destination tour. What tourists typically did during their trip was shopping, visiting the zoo, and using the swimming and spa services in the region. Popular activities also included outdoor activities, such as nature hiking and, in winter, also cross-country and downhill skiing. Spending was lower in winter than in the summer due to stricter restrictions on restaurant operations caused by coronavirus pandemic, higher use of free accommodation, and the popularity of free nature activities.

Tourists were mostly satisfied with their travel experiences in Southern Ostrobothnia and would be willing to recommend the services they had used during their stay. Although the diverse effects of the coronavirus pandemic on tourism in 2021 should be taken into account when interpreting the results of the study, the data provides a good picture of the views of the visitors to the region, the region as a travel destination, and of the tourism services in the area.

The results of the tourist survey can be utilized by all tourism operators in the region in the productization, development and marketing of tourism services. The tourist survey was carried out as part of the Towards a Digitizable Tourism Ecosystem in South Ostrobothnia project, funded by the Regional Council of Southwest Finland, Development Projects Promoting the Recovery of the Regional Tourism Industry.

Keywords: tourism, tourist, South Ostrobothnia, survey, coronavirus pandemic, attraction factors

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	13
1.1 Matkailijaselvityksen taustaa	14
1.2 Matkailijan määritelmä	16
1.3 Selvityksen tavoitteet	17
1.4 Selvityksen toteutus	17
1.5 Koronan vaikutus matkailupalveluihin ja selvitykseen.....	19
1.6 Raportin rakenne	20
 2 MATKAILIJAKYSELYN TULOKSET	22
2.1 Talven ja kesän matkailijaprofiilit Etelä-Pohjanmaalla	22
2.1.1 Matkailijan sukupuoli ja ikä	22
2.1.2 Matkaseurue, matkan luonne ja kulkuväline	23
2.1.3 Matkailijoiden asuinpaikkakunnan sijainti	26
2.1.4 Matkailijoiden suhde Etelä-Pohjanmaahan	29
2.1.5 Kuinka usein matka suuntautuu Etelä-Pohjanmaalle?	30
2.1.6 Matkailijoiden matkan pääkohde	32
2.2 Viipymä Etelä-Pohjanmaalla	33
2.3 Etelä-Pohjanmaan matkailun vetovoimatekijät	36
2.3.1 Mitkä tekijät vaikuttivat vierailuun Etelä-Pohjanmaalla	37
2.3.2 Etelä-Pohjanmaan matkan tarkoitus	40
2.3.3 Matkailijoiden aktiviteetit ja kiinnostuksen kohteet matkan aikana	42
2.3.4 Matkan varaukset ja suunnittelun tietolähteet	46
2.4 Vastuullisuus ja sen tärkeys matkailijoille	50
2.5 Koronapandemian vaikutus matkustuskäyttäytymiseen	53
2.6 Rahan käyttö matkan aikana Etelä-Pohjanmaalla	56
2.7 Etelä-Pohjanmaan matkailupalveluiden ja kohteiden suosittele	59
2.8 Avoin palaute matkailupalveluista ja kohteista	64
2.8.1 Matkalta mieleen jääneitä positiivisia asioita	64
2.8.2 Matkalla koettuja häiritseviä asioita	66
2.8.3 Puutteita palveluissa	68
2.8.4 Matkailijoiden loppukommentit	69

3 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	70
3.1 Yhteenveto tuloksista	70
3.2 Selvityksen rajaukset	74
3.3 Johtopäätökset ja suositukset	75
LÄHTEET	78
LIITE 1. Kysymyslomake.	79

Kuvioluettelo

Kuvio 1. Vastaajien ikäjakauma talvi- ja kesämatkailijoiden osalta.....	23
Kuvio 2. Kuinka usein Etelä-Pohjanmaan ulkopuolelta tulleet matkailijat olivat käyneet maakunnassa viimeisen kahden vuoden aikana.	31
Kuvio 3. Kuinka usein eteläpohjalaiset ovat matkailleet omassa maakunnassaan viimeisen kahden vuoden aikana?	32
Kuvio 4. Oliko matkan pääkohde Etelä-Pohjanmaalla?	33
Kuvio 5. Matkailijoiden viipymä Etelä-Pohjanmaalla.	34
Kuvio 6. Majoitusmuoto Etelä-Pohjanmaan matkan aikana pois lukien hotelleissa ja muissa majoitusliikkeissä haastatellut matkailijat.	35
Kuvio 7. Etelä-Pohjanmaalla yöpyneiden matkailijoiden majoitusten varaustavat.	36
Kuvio 8. Viimeisimmän Etelä-Pohjanmaan matkan tarkoitus talvi- ja kesämatkailijoilla.	42
Kuvio 9. Matkan aikana palveluita käyttäneiden tapa tehdä varaukset tai lippuhankinnat talvi- ja kesämatkailijoilla.	47
Kuvio 10. Matkan suunnitteluun tarvittavan tiedon löytyminen.	50
Kuvio 11. Koronapandemian vaikutus kesämatkailijoiden kohdevalintaan, käytettyihin palveluihin tai matkustuskäyttäytymiseen viimeisimmällä matkalla Etelä-Pohjanmaalla.....	54
Kuvio 12. Talvi- ja kesämatkailijoiden rahan käytön jakautuminen eri palveluihin ja hankintoihin Etelä-Pohjanmaalla matkan aikana.	59
Kuvio 13. Talvi- ja kesämatkailijoiden Etelä-Pohjanmaan matkailu- palvelujen ja muiden kohteiden suosittelun todennäköisyys ja NPS.....	61

Taulukkoluetelo

Taulukko 1. Vastaajien sukupuolijakauma talvi- ja kesämatkailijoiden osalta.	22
Taulukko 2. Talvi- ja kesämatkailijoiden matkaseurueen luonne.....	24
Taulukko 3. Talvi- ja kesämatkailijoiden matkaseurueet, joissa oli mukana eri-ikäisiä lapsia.	25
Taulukko 4. Talvi- ja kesämatkailijoiden matkan luonne ja matkalla käytetyt kulkuvälineet.	26
Taulukko 5. Etelä-Pohjanmaalle saapuneiden talvi- ja kesämatkailijoiden kotipaikkakunnan sijainti maakunnittain.....	27
Taulukko 6. Talvi- ja kesämatkailijoiden suhde Etelä-Pohjanmaahan.	30
Taulukko 7. Eri tekijöiden vaikutus vierailuun niillä matkailijoilla, joiden matkan pääkohde oli Etelä-Pohjanmaalla.	38
Taulukko 8. Eri tekijöiden vaikutus vierailuun niillä matkailijoilla, joiden matkan pääkohde ei ollut Etelä-Pohjanmaalla.	40
Taulukko 9. Talvi- ja kesämatkailijoita kiinnostaneet palvelut viimeisimmän Etelä-Pohjanmaan matkan aikana.	44
Taulukko 10. Talvi- ja kesämatkailijoiden aktiviteetit ja kiinnostuksen kohteet viimeisimmän Etelä-Pohjanmaan matkan aikana.	46
Taulukko 11. Tärkeimmät tietolähteet matkakohdetta valitessa talvi- ja kesämatkailijoilta erikseen.....	49
Taulukko 12. Tärkeimmät tietolähteet matkakohdetta valitessa talvi- ja kesämatkailijoilta erikseen.....	52
Taulukko 13. Talvimatkailijoiden koko seurueen rahankäyttö yhteensä matkan aikana.....	57
Taulukko 14. Kesämatkailijoiden koko seurueen rahankäyttö yhteensä matkan aikana.....	58
Taulukko 15. Talvi- ja kesämatkailijoiden suositteluindeksi NPS taustatekijöittäin esitettynä.	63

1 JOHDANTO

Tässä raportissa esitellään laajan Etelä-Pohjanmaan matkailijaselvityksen 2021 tulokset. Selvitys toteutettiin vuonna 2021 talven ja kesän aikana. Selvityksen aineisto kerättiin esikyselyssä haastatteleamalla matkailijoita matkailukohteissa ja tapahtumissa eri puolella Etelä-Pohjanmaata. Jatkokysely haastatelluille toteutettiin verkkokyselynä.

Matkailu on Etelä-Pohjanmaalla tärkeä toimiala, jolla on vielä runsaasti hyödyntämätöntä kasvupotentiaalia. Etelä-Pohjanmaa tunnetaan suosittujen käyntikohteiden, Ähtärin eläinpuiston ja PowerParkin, lisäksi suurista yleisötapahtumista, kuten Tango-markkinoista, Provinssista, Vauhtiajoista, Nummirockista sekä muista musiikki- ja urheilutapahtumista. Myös ostoskohteet, esimerkkinä Keskisen Kyläkauppa ja Seinäjoen Ideapark, ovat merkittäviä maakunnan houkuttelevuutta lisääviä tekijöitä. Maakunnan matkailu painottuu voimakkaasti kesäsesonkiin, mutta myös talvella Etelä-Pohjanmaan laskettelukeskukset ja käyntikohteet houkuttelevat kävijöitä etenkin ympäröivistä maakunnista ja eteläisemmästä Suomesta.

Alueellisen matkailutilinpidon 2018–2019 (Nurmi, 2021, s. 9–11, 17–19) mukaan matkailutoimiala työllisti Etelä-Pohjanmaalla vuosina 2017–2019 noin 3 000 henkilöä, ja matkailun osuus maakunnan BKT:sta samalla aikajaksolla oli 1,8 %. Etelä-Pohjanmaan matkailun taloudellinen vaikuttavuus on ollut kasvussa vuoteen 2019 asti, jolloin matkailun kokonaiskysyntä maakunnassa oli 219 miljoonaa euroa (vrt. naapurimaakunnat Pohjanmaa 202 miljoonaa euroa ja Pirkanmaa 926 miljoonaa euroa). Matkailutoimialoilla työskentelevien osuus kaikista työllisistä Etelä-Pohjanmaalla oli 3,6 % vuonna 2019. Matkailun todellinen työllistävä vaikutus on kuitenkin näitä lukuja suurempi, sillä matkailutoimialojen työpaikkoihin ei lasketa vuokratyövoimaa eikä kaupan alan työpaikkoja.

Etelä-Pohjanmaa on voimakkaasti kotimaanmatkailuun painottuva alue: ulkomainen matkailukysyntä muodosti vain 8 % maakunnan matkailun kokonaiskysynnästä vuonna 2019. Kotimainen matkailukysyntä vuonna 2019 oli 268 miljoonaa euroa, ja ulkomaalaisen matkailukysynnän osuus oli 22 miljoonaa euroa (Nurmi, 2021, s. 12–14). Matkailualan toimipaikkoja Etelä-Pohjanmaalla oli 867 vuonna 2019, joista 47 % oli majoitus- ja ravitsemisaloiden toimipaikkoja, 30 % henkilöliikennepalveluiden toimipaikkoja ja loput matkatoimisto-, kulttuuri-, urheilu- ja virkistyspalveluiden toimipaikkoja (Nurmi, 2021, s. 20–21).

Koronapandemian aiheuttamien matkustusrajoitusten vuoksi matkailukysyntä on kansallisesti painottunut kotimaan matkailuun vielä aiempaa voimakkaammin vuosina 2020 ja 2021. Patoutunut matkailukysyntä näkyi kesällä 2021 majoitustilastoissa huippusesonkina ja Etelä-Pohjanmaalla kesäsesongin yöpymiset kasvoivat merkittävästi jopa verrattuna koronapandemiaa edeltävään kesään: vuonna 2019 kesä-elokuun yöpymiset olivat 380 954 majoitusvuorokautta ja vuoden 2021 vastaava luku oli 435 296 (Visit Finland, i.a.). Vaikka kansainvälisessä matkailussa on hyödyntämätöntä kasvupotentiaalia, korostuu kotimaisten asiakkaiden merkitys pandemian koettelemalla toimialalla. Etelä-Pohjanmaan matkailijaselvityksellä haluttiin hankkia ajankohtaista tietoa erityisesti kotimaisista matkailijoista, jotta suurten muutosten keskellä olevalla matkailutoimialalla voitaisiin tarkastella ja kehittää toimintaa sekä yritys- että aluetasolla.

1.1 Matkailijaselvityksen taustaa

Etelä-Pohjanmaan matkailijaselvitys 2021 toteutettiin osana Koh-ti digitalisoituvaa matkailun ekosysteemiä Etelä-Pohjanmaalla -hanketta. Hankkeen päätoteuttaja on Visit Lakeus Oy, osatoiteuttajana toimii Seinäjoen ammattikorkeakoulu ja sitä rahoittaa Varsinais-Suomen liitto, Alueiden matkailuelinkeinon elpymistä edistävät kehittämishankkeet. Rahoitus oli osa työ- ja elinkein-

oministeriön koronakriisistä elpymistä edistäviä tukitoimia, ja sillä tuettiin alueiden mahdollisuuksia kehittää matkailua, vahvistaa matkailualueiden kehittämisen johtamista ja koordinointia sekä tehostaa yhteistyötä kansallisen tason toimenpiteisiin.

Matkailijaselvityksen toteuttaminen oli yksi hankkeen neljästä työpaketista. Työpaketin tavoitteena oli kerätä tietoa maakunnassa vierailevista matkailijoista. Selvityksellä haluttiin kerätä tietoa asiakkaiden matkustusmotiveista, tiedonhakukanavista ja lomakokemuksista. Lisäksi selvitettiin matkailijoiden kiinnostuksen kohteita ja palvelutarpeita. Selvityksellä haluttiin myös osoittaa erilaisten selvitysten ja tutkimusten tarpeellisuus ja tärkeys matkailualan kehittämisen tukitoimenpiteenä alueella. Selvityksen tulosten hyödyntämistä alueellisesti pyritään edistämään, ja niitä voivat hyödyntää esimerkiksi maakunnan matkailutoimijat tuotteistamisessa ja matkailupalveluiden kehittämisessä sekä myynninedistämisen tukena. Matkailijaselvityksen käytännön toteuttamisesta vastasi Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Tarkemmin selvityksen toteuttamisesta kerrotaan luvussa 1.4.

Edellinen vastaavanlainen matkailijaselvitys toteutettiin Etelä-Pohjanmaalla vuonna 2010 (Tuuri ym., 2011). Tätä tutkimusta käytettiin pohjana vuoden 2021 selvityksen suunnittelussa. Koska edellisestä matkailijaselvityksestä oli kulunut jo 11 vuotta, uudelle matkailijaselvitykselle koettiin selkeää tarve; matkailijoiden kulutuskäyttäytyminen, markkinointikanavat ja maakunnan palvelutarjonta on muuttunut paljon.

Tarve matkailijaselvityksen tuottamalle tiedolle on todettu myös esimerkiksi Matka kasvuun – Maaseudun matkailuyritysten kasvu ja kehittyminen digitaalisessa ekosysteemissä -hankkeessa toteutetussa selvityksessä, jossa kartoitettiin eteläpohjalaisten matkailuyritysten menestymiseen vaikuttavia tekijöitä ja mitä liiketoimintaosaamisen alueita pitäisi alueella erityisesti kehittää (Joensuu-Salo ym., 2020). Kyseisessä selvityksessä todetaan,

että kartoituksia asiakkaista, asiakkaiden tarpeista tai asiakastytyväsyydestä ei tehdä yrityksissä itse eikä niitä teeteta toimeksiantoina. Selvityksessä kehittämistä vaativina asioina korostuivat myös markkinointiviestinnän osaaminen sekä sähköiset jakelukanavat ja myynti. Käsillä oleva matkailijaselvitys 2021 edistää Etelä-Pohjanmaan matkailustrategian (Järvinen ym., 2020, s. 26–27) toimintaympäristön vahvistamisen tavoitetta ja tiedolla johtamisen toimenpidekokonaisuutta.

1.2 Matkailijan määritelmä

Matkailijan määritelmä ei ole yksiselitteinen ja sille on olemassa erilaisia määritelmiä. Tilastokeskus määrittelee matkailijan yöpyväksi matkailijaksi, joka viettää kohteessa vähintään yhden yön joko maksullisessa tai maksuttomassa majoituksessa. Matkailija, joka ei yövy matkansa aikana, on päivämatkailija tai päiväkävijä (Tilastokeskus, i.a.). Tähän selvitykseen ei kuitenkaan ole lähtökohtaisesti erotettu päiväkävijöitä ja yön yli matkaajia, joskin lomakkeilla on kysytty yöpymisten määrää, joten aineistosta nämä ryhmät on mahdollista erottaa. Matkailijalla tässä raportissa tarkoitetaan sekä päiväkävijöitä että yön yli majoittuvia matkailijoita, ellei toisin sanota.

Etelä-Pohjanmaan matkailijaselvityksen kohteena ovat olleet Etelä-Pohjanmaalla talven ja kesän 2021 aikana matkailleet täysi-ikäiset henkilöt. Matkailijoiksi on määritelty oman koti-, opiskelu- ja työpaikkakunnan ulkopuolella haastatellut henkilöt, jotka ovat joko päivämatkalla tai yöpyvät oman kotikunnan ulkopuolella. Matkailijan määritelmä on tässä selvityksessä yhteneväinen vuonna 2010 toteutetun Etelä-Pohjanmaan matkailijatutkimuksen määritelmän kanssa.

1.3 Selvityksen tavoitteet

Vuonna 2021 toteutetun matkailijaselvityksen päätavoitteena oli selvittää Etelä-Pohjanmaan matkailun vetovoimatekijöitä sekä toisaalta Etelä-Pohjanmaalla matkailleiden matkailijoiden profiilia ja kokemuksia toteutuneista matkoista. Näitä tavoitteita lähestyttiin seuraavien tarkempien tutkimusteemojen ja kysymysten kautta:

- Matkailijoiden profiili: mistä tullaan ja kuinka usein, millaisella seurueella, kauanko matkalla viivytään ja missä yövytään?
- Mitkä ovat Etelä-Pohjanmaan matkailun vetovoimatekijät?
- Mitä matkailijat maakunnassa tekevät ja mistä ollaan kiinnostuneita (aktiviteetit ja palvelut)?
- Mikä on sosiaalisen, ympäristöllisen ja yhteiskunnallisen vastuullisuuden merkitys matkailijoille?
- Kuinka paljon matkailijat jättävät rahaa maakuntaan?
- Kuinka tyytyväisiä matkailijat ovat Etelä-Pohjanmaan matkailupalveluihin?
- Millaisia olivat matkailijoiden positiivisimmat ja häiritsevimmät kokemukset Etelä-Pohjanmaan matkalta?

Selvityksen käytännön tavoitteena on tarjota tietoa sekä etelä-pohjalaisen matkailun kehittämis- ja markkinointityön tueksi että matkailuyritysten hyödynnettäväksi.

1.4 Selvityksen toteutus

Etelä-Pohjanmaan matkailijaselvityksen tulokset perustuvat talvella 2021 (viikot 8–10) toteutettuun talvimatkailijakyselyyn sekä kesällä (viikot 24–32) toteutettuun kesämatkailijakyselyyn. Kyselyjen aikataulutuksella tavoiteltiin talvella maakuntaan tulevia talvilomamatkailijoita ja kesän aikana pyrittiin hyödyntämään pitkä kesälomakausi aineiston keräämisessä.

Aineisto on kerätty talvella ja kesällä kaksivaiheisesti. Ensimmäinen vaihe oli matkailijoiden haastatteleminen Etelä-Pohjanmaalla sijaitsevilla majoitusyrityksissä, käyntikohteissa tai tapahtumissa (esikysely). Esikyselyn haastattelut toteutettiin paperisen lomakkeen avulla, jonka haastateltava itse tai haastattelija täytti haastateltavan puolesta. Esikyselylomakkeessa kysyttiin lähinnä vastaajan taustatietoja ja kyseisen matkan luonnetta. Esikyselylomake on esitetty liitteessä 1. Edellä kuvattujen haastattelujen lisäksi haastatteluita toteutettiin matkailuyrityksissä, kuten maaseutumatkailukohteissa sekä mökkimajoitusyrityksissä, jotka toteuttivat itsenäisesti esikyselyjä. Näihin yrityksiin toimitettiin ohjeet vastausten keräämiseen, haastattelulomakkeita ja palautuskuoria esikyselyn toteuttamista varten. Ennen esikyselyn täyttämistä haastattelija varmisti, että haastateltava täytti matkailijan määritelmän (luku 1.2). Kyselyyn tavoitellut matkailijat suhtautuivat pääosin myönteisesti haastattelupyyntöön ja osallistuivat mielellään selvityksen tekemiseen vastaamalla kyselyyn.

Haastatteluiden jälkeen esikyselylomakkeiden tiedot tallennettiin Webropoliin, jonka kautta lähetettiin jatkokyselyn linkki niille vastaajille, jotka antoivat esikyselyssä sähköpostiosoitteen. Sähköpostiosoitteen sijaan katuosoitteen ilmoittaneille vastaajille lähetettiin jatkokysely postitse paperisena vastauskuoren kera. Jatkokyselyssä kysyttiin tarkempia tietoja mm. matkan sujumisesta, matkakohteen valintaan vaikuttaneista tekijöistä, matkakohteissa harrastetuista aktiviteeteista ja käytetyistä palveluista sekä rahan käytöstä matkan aikana. Verkkokyselyn vastaanottajille, jotka eivät olleet vastanneet määräaikaan mennessä kyselyyn, lähetettiin muistutuspyyntö vastaamiseen noin kerran viikossa elokuun loppuun saakka. Talvi- ja kesämatkailijoiden kyselyt olivat pääpiirteissään hyvin samankaltaisia, ainoastaan kysymysten vastausvaihtoehdoissa saattoi olla eroja esimerkiksi matkakohteissa harrastettujen aktiviteettien kohdalla. Kyselylomakkeet ovat raportin lopussa liitteessä 1.

Tutkimusaineisto käsiteltiin tilastollisesti IBM SPSS Statistics 28 -ohjelmalla. Tutkimustuloksia käsiteltiin kysymyslomakkeen teemojen mukaisesti suorina jakaumina tai keskiarvoina. Eri tekijöiden välisten yhteyksien selvittämiseksi käytettiin ristiintaulukointia ja keskiarvovertailuja.

1.5 Koronan vaikutus matkailupalveluihin ja selvitykseen

Tutkimusperiodin, vuoden 2021 talvi ja kesä olivat matkailussa hyvin poikkeuksellisia maailmanlaajuisen koronapandemian takia. Sen vaikutukset matkailuun olivat monimuotoisia. Kansainvälisten matkailijoiden määrä romahti sekä Suomessa että muualla maailmassa. Syynä tälle olivat lähinnä erilaiset matkustusrajoitukset, mutta mitä ilmeisimmin myös ihmisten koronapandemian takia tekemät terveysturvallisuuteen liittyvät omat valinnat.

Kotimaan matkailussa oli yleisötapauksilla, ravintoloilla ja muilla kohteilla talven ja kesän 2021 aikana koronapandemian takia erilaisia rajoituksia ja toimintaohjeita terveysturvallisuuteen liittyen. Rajoitukset vaihtelivat alueittain lähes viikoittain vallitsevan koronatilanteen mukaan. Urheilutapahtumia järjestettiin käytännössä koko kevättalvi tyhjille katsomoille.

Tiukimmillaan Etelä-Pohjanmaan koronarajoitukset olivat talvella alueen ollessa epidemian kiihtymisvaiheessa. Alueella aluehallintovirasto suositteli painokkaasti välttämään kaikkia fyysisiä kokoontumisia, joita ei ollut pakko järjestää ja alueella oli 10 hengen kokoontumisrajoitus. Jo aikaisemmin rajoitetuin osallistujamäärin toimineet teatterit ja muut tapahtumanjärjestäjät sulkiivat lopulta käytännössä tiukentuneiden rajoitusten takia ovensa ja peruivat tapahtumia. Ravintolat ja ravitsemisliikkeet joutuivat poikkeuslailla sulkemaan ovensa kolmeksi viikoksi 8.–28.3.2021 (Valtioneuvoston viestintäosasto, 2021). Tuona ai-

kana oli mahdollista ainoastaan ruoan ulosmyynti ravintoloista, ja moni ravintola sulki ovensa väliaikaisesti näiden rajoitusten vuoksi. Tämä vaikutti merkittävästi talven haastattelujen toteuttamiseen varsinkin viikolla 10 (8.–14.3.2021), kun hotellien aamupaloilla haastattelut eivät olleet mahdollisia, sillä aamupalat toteutettiin take away -tyylisesti ravintolasalissa ruokailun sijaan. Näin talven tutkimusajanjakson viimeisellä viikolla haastateltavien määrä oli selvästi alhaisempi kuin kahdella ensimmäisellä haastatteluviikolla.

Kesällä koronarajoitukset olivat jo paljon lievemmat kuin talvella. Vaikka kesän 2021 alussa osittain purettiin jo etenkin ulkoilmatapahtumiin liittyviä rajoituksia, siitä huolimatta useat maakunnan merkittävistä tapahtumista, kuten Seinäjoen Tangomarkkinat ja Provinssi, peruttiin kesältä 2021. Myös monet maakunnan pienemmät tapahtumat ja useat kesäteatterit päättivät pitää välivuoden toiminnassaan. Maskien ja käsidesin käyttö oli sekä talvella että kesällä 2021 arkipäivää julkisissa tiloissa ja niiden käyttöön oli myös valtakunnallinen suositus. Matkailijaselvityksen haastatteluissa oli terveysturvallisuus otettu huomioon, ja niiden toteuttamista varten laadittiin turvallisuusohjeistus, jonka oli SeAMKin Turvallisuuden johtoryhmä hyväksynyt.

Kaikkiaan koronapandemialla oli sekä talven että kevään tutkimusjaksoilla suuri vaikutus siihen, mitä matkailijat saattoivat maakunnassa tehdä ja missä heitä tähän selvitykseen saatettiin tavoittaa.

1.6 Raportin rakenne

Tämä raportti koostuu kolmesta pääluvusta. Johdantoluvussa on esitelty selvityksen taustaa, tavoitteita ja toteutusta, tässä selvityksessä käytetty matkailijan määritelmä sekä koronapandemian vaikutuksia matkailupalveluihin ja myös selvityksen toteutukseen. Luvussa 2 on esitetty henkilökohtaisesti tehtyjen

haastatteluiden (esikysely) ja jatkokyselyjen tulokset erikseen talvi- ja kesämatkailijoiden osalta. Luku 3 sisältää yhteenvedon tutkimustuloksista sekä tulosten pohjalta esitettyjä johtopäätöksiä ja toimenpide-ehdotuksia. Liitteessä 1 on selvityksessä käytetyt esikysely- ja jatkokyselylomakkeet.

2 MATKAILIJAKYSELYJEN TULOKSET

Talvimatkailijoille tehtyyn esikyselyyn osallistui kaikkiaan 754 matkailijaa ja näistä jatkokyselyyn vastasi 414 matkailijaa; 55 % esikyselyyn osallistuneista. Vastaavasti kesämatkailijoille tehtyyn esikyselyyn osallistui 2477 matkailijaa ja näistä jatkokyselyyn vastasi 1437 matkailijaa. Kesämatkailijoiden jatkokyselyyn vastasi siten 58 % kesällä esikyselyyn osallistuneista.

2.1 Talven ja kesän matkailijaprofiilit Etelä-Pohjanmaalla

Tässä esitetyt matkailijoiden taustatiedot ja matkailijaprofiilit perustuvat esikyselyaineistoihin. Taulukoissa ja kuvioissa on esitetty tulokset erikseen talvi- ja kesämatkailijoista.

2.1.1 Matkailijan sukupuoli ja ikä

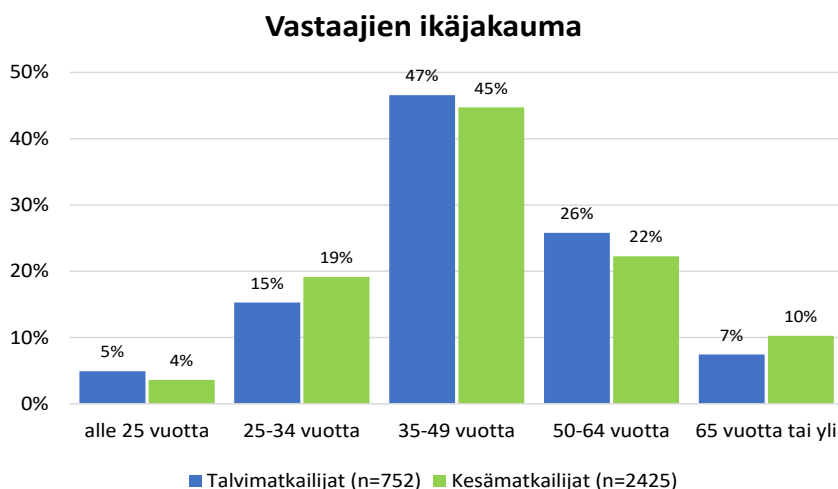
Haastatelluista talvi- ja kesämatkailijoista kummastakin kolman-
nes oli miehiä ja kaksikolmasosaa naisia (Taulukko 1).

Taulukko 1. Vastaajien sukupuolijakauma talvi- ja kesämatkai-
lijoiden osalta.

Sukupuoli	Talvimatkailijat (n=751)	Kesämatkailijat (n=2448)
Mies	34%	33%
Nainen	66%	67%
Muu	<1%	1%
Yhteensä	100%	100%

Tavoitteena oli haastatella matkailijaselvitykseen vain täysi-ikäisiä matkailijoita, joten vastaajien ikäjakauma ei varsinaisesti kuvannut matkailijaprofiilia, pikemminkin täysi-ikäisten matkai-
lijoiden profiilia. Selkeästi suurin vastaajaryhmä sekä talven että

kesän kyselyissä oli 35–49-vuotiaat, joita aineistossa oli lähes puolet vastaajista (Kuvio 1). Talvella nuorin haastateltu vastaaja oli iältään 16 vuotta ja vanhin 83 vuotta, kesällä vastaavasti haastateltavat olivat iältään 16–90-vuotiaita. Iän keskiarvo oli talvi- ja kesämatkailija-aineistoissa 45 vuotta (keskihajonta 13 vuotta).

Kuvio 1. Vastaajien ikäjakauma talvi- ja kesämatkailijoiden osalta.

2.1.2 Matkaseurue, matkan luonne ja kulkuväline

Esikyselyssä haastateltavilta kysyttiin matkan luonteesta, millaisella matkaseurueella he olivat tällä matkalla liikkeellä, mikä oli tämänkertaisen Etelä-Pohjanmaan matkan tarkoitus ja mitä kulkuvälineitä he käyttivät. Matkaseurueen kokoa kysyttiin talvella siten, että vastaajia pyydettiin merkitsemään ensin koko seurueen jäsenten lukumäärä ja sitten erittelemään seurueen eri-ikäisten lasten lukumäärä, mikäli lapsia oli matkalla mukana. Tämä tapa todettiin haastavaksi vastaajille. Siksi tätä kysymystä selvennettiin kesän kyselylomakkeeseen siten, että kysyttiin ensin matkaseurueen aikuisten lukumäärää ja sitten eri-ikäisten lasten lukumääriä.

Matkailijat liikkuvat Etelä-Pohjanmaalla pääsääntöisesti perheensä kanssa (talvimatkailijoista 78 % ja kesämatkailijoista 76 %). Ystävien sukulaisten tai työkavereiden kanssa oli matkalla 11 % talvimatkailijoista ja 17 % kesämatkailijoista. Noin joka kymmenes vastaaja sekä talvella että kesällä oli matkalla yksin. Ryhmämatkailijat olivat melko harvinaisia. Ryhmämatkailijoita oli talvella noin 1 % ja kesällä noin 3 % haastatelluista matkailijoista (Taulukko 2). Muita matkailijoiden mainitsemia ryhmiä olivat esimerkiksi polttariseurueet, urheiluun liittyvät seurueet tai rippikouluryhmät.

Taulukko 2. Talvi- ja kesämatkailijoiden matkaseurueen luonne.

Miten vastaajat matkustavat?	Talvimatkailijat (n=737)	Kesämatkailijat (n=2457)
Yksin	10 %	7 %
Perheen kanssa	78 %	76 %
Ystävien/sukulaisten/työkavereiden kanssa	11 %	17 %
Ryhmämatkalla (vähintään 10 hlöä)	1 %	3 %
Yhteensä	100 %	100 %
Jos vastaaja on ryhmämatkalla, millaisen ryhmän mukana?	Ryhmämatkailijat talvella (n=55)	Ryhmämatkailijat kesällä (n=58)
Työpaikan ryhmä	14 %	9 %
Senioriryhmä	5 %	5 %
Lapsi-/junioriryhmä	43 %	17 %
Muu ryhmä	38 %	69 %
Yhteensä	100 %	100 %

Matkaseurueiden koostumusta haluttiin jatkossa vielä täsmentää siltä osin, että oliko tällä matkalla seurueessa mukana lapsia vai ei, ja olivatko he iältään alle 7 vuotta, 7–15 vuotta ja/tai 16–17 vuotta.

Talvimatkailijoiden matkaseurueista 63 %:lla ja kesämatkailijoista 58 %:lla oli alle 18-vuotiaita lapsia mukana matkalla Etelä-Pohjanmaalla (Taulukko 3). Noin 30 %:lla seurueista oli mukana alle 7-vuotiaita lapsia, talvella 47 % ja kesällä 42 % oli matkalla mukana 7–15-vuotiaita lapsia ja 16–17-vuotiaita oli mukana alle 10 %:lla matkaseurueista. Ilman lapsia mukana matkalla oli talvimatkailijoiden seurueista 37 % ja kesämatkailijoiden seurueista 42 %. Talvella matkaseurueen koko oli keskimäärin 3,8 henkilöä ja kesällä 4 henkilöä.

Taulukko 3. Talvi- ja kesämatkailijoiden matkaseurueet, joissa oli mukana eri-ikäisiä lapsia.

Eri-ikäisiä lapsia mukana matkaseurueissa	Talvimatkailijat (n=744) % seurueista	Kesämatkailijat (n=2464) % seurueista
Alle 7-vuotiaita lapsia	31 %	30 %
7-15-vuotiaita lapsia	47 %	42 %
16-17-vuotiaita lapsia	7 %	6 %
Matkaseurueet, joissa mukana lapsia	63 %	58 %

Pääsääntöisesti Etelä-Pohjanmaalla matkailevilla matkan tarkoitus oli loma tai muu vapaa-ajanmatka, talvimatkailijoista näin vastasi 82 % ja kesämatkailijoista 90 %. Talvimatkailijoista noin 10 % oli työmatkalla tai matka oli jollain tavalla yhdistetty työhön tai etätyöhön, kesällä näin oli hieman harvemmillä eli 7 prosentilla vastaajista (Taulukko 4). Talvella matkailijat liikkuiivat lähes poikkeuksetta henkilöautolla (97 % vastaajista). Kesällä kulkuvälineiden kirjo oli hieman monipuolisempi, mutta myös kesämatkailijoilla pääasiallinen kulkuväline oli henkilöauto (89 %). Jotain muita matkailijoiden ilmoittamia asioita, jotka kuvaavat parhaiten matkaa, olivat muun muassa harrastus, kuntoutus, auton huolto, tapahtuma, perhejuhla. Muita käytettyjä kulkuvälineitä kuin kysymyksessä esitettyjä olivat esimerkiksi taksi ja polkupyörä.

Taulukko 4. Talvi- ja kesämatkailijoiden matkan luonne ja matkalla käytetyt kulkuvälineet.

Mikä seuraavista kuvaa parhaiten matkaanne?	Talvimatkailijat (n=753)	Kesämatkailijat (n=2473)
Loma-/vapaa-ajanmatka	82 %	90 %
Työ- tai kokousmatka	6 %	4 %
Yhdistetty työ- ja loma-/vapaa-ajanmatka	3 %	2 %
Yhdistetty etätyö-/loma-/vapaa-ajanmatka	1 %	1 %
Opiskeluihin/kouluun liittyvä matka	<1%	1 %
Jokin muu	7 %	3 %
Mitä kulkuvälineitä käytitte tällä matkalla?	Talvimatkailijat (n=753)	Kesämatkailijat (n=2476)
Henkilöauto	97 %	89 %
Asuntoauto/asuntovaunu	1 %	5 %
Moottoripyörä	<1%	2 %
Linja-auto	1 %	3 %
Juna	3 %	4 %
Lentokone	0 %	<1%
Muu	2 %	3 %

2.1.3 Matkailijoiden asuinpaikkakunnan sijainti

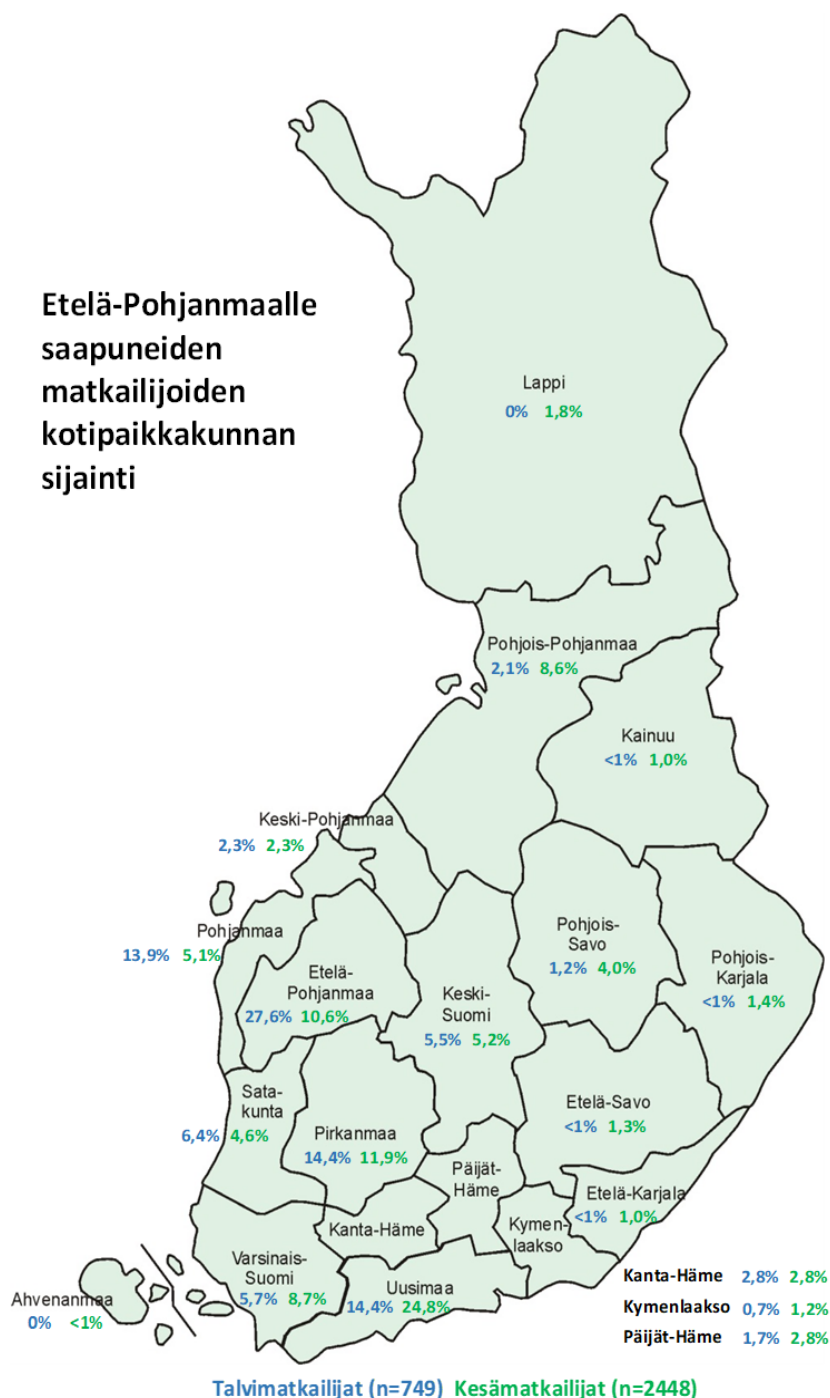
Etelä-Pohjanmaalle tulleiden matkailijoiden yhtenä taustatietona kysyttiin asuinpaikkakuntaa. Jatkossa vastaajien ilmoittamat asuinpaikkakunnat luokiteltiin Suomen nykyisen maakuntajaon mukaisiin luokkiin. Kuvassa 1 on esitetty vastaajien suhteelliset osuudet talvi- ja kesämatkailijoiden osalta Suomen kartalla maakunnittain.

Talvella Etelä-Pohjanmaalla matkailevat tulivat tänne pääsääntöisesti joko omasta tai lähimaakunnista. Talvimatkailijoista noin 28 %:lla kotipaikkakunta sijaitsi Etelä-Pohjanmaan maakunnassa. Seuraavaksi eniten Etelä-Pohjanmaalle tuli matkailijoita Pirkanmaalta, Pohjanmaalta ja Uudeltamaalta, 14 % jokaisesta näistä. Kesämatkailijoissa Etelä-Pohjanmaalla asuvia (11 %) oli selvästi vähemmän kuin talvimatkailijoissa. Kesällä matkailijat tulivat Etelä-Pohjanmaalle kauempaa ja laajemmalta alueelta kuin talvella. Eniten kesämatkailijoita tuli Uudeltamaalta (25 %) ja toiseksi eniten Pirkanmaalta (12 %) (Taulukko 5).

Taulukko 5. Etelä-Pohjanmaalle saapuneiden talvi- ja kesämatkailijoiden kotipaikkakunnan sijainti maakunnittain.

Vastaajien kotipaikkakunnan sijainti	Talvimatkailijat (n=749)	Kesämatkailijat (n=2448)
Ahvenanmaa	0 %	<1%
Etelä-Karjala	<1%	1 %
Etelä-Pohjanmaa	28 %	11 %
Etelä-Savo	<1%	1 %
Kainuu	<1%	1 %
Kanta-Häme	3 %	3 %
Keski-Pohjanmaa	2 %	2 %
Keski-Suomi	5 %	5 %
Kymenlaakso	1 %	1 %
Lappi	0 %	2 %
Pirkanmaa	14 %	12 %
Pohjanmaa	14 %	5 %
Pohjois-Karjala	<1%	1 %
Pohjois-Pohjanmaa	2 %	9 %
Pohjois-Savo	1 %	4 %
Päijät-Häme	2 %	3 %
Satakunta	6 %	5 %
Uusimaa	14 %	25 %
Varsinais-Suomi	6 %	9 %
Ulkomaat	0 %	1 %
Yhteensä	100 %	100 %

Etelä-Pohjanmaalle saapuneiden matkailijoiden kotipaikkakunnan sijainti

Kuva 1. Etelä-Pohjanmaalle saapuneiden talvi- ja kesämatkailijoiden kotipaikkakunnan sijainti Suomen kartalla. Matkailijoiden suhteelliset osuudet maakunnittain (kuva: Etelä-Pohjanmaan liitto).

2.1.4 Matkailijoiden suhde Etelä-Pohjanmaahan

Esikyselyssä matkailijoilta haluttiin tietää, millaisia suhteita tai kontakteja heillä on Etelä-Pohjanmaalle. Etelä-Pohjanmaan talvimatkailijoista valtaosa joko asui Etelä-Pohjanmaalla (28 %) tai heillä oli jonkinlainen side tai suhde Etelä-Pohjanmaahan (57 %). Maakunnan ulkopuolella asuvien erityinen side tarkoitti esimerkiksi sitä, että vastaaja tai puoliso oli asunut Etelä-Pohjanmaalla (talvi 18 %, kesä 12 %) tai läheisiä sukulaisia tai ystäviä asuu Etelä-Pohjanmaalla (talvi 24 %, kesä 18 %). Matkailijoilla saattoi olla maakuntaan myös muunlaisia kuin edellä kuvattuja siteitä (jokin muu yhteys), kuten esimerkiksi vanhemmat ovat kotoisin Etelä-Pohjanmaalta, työkavereita asuu maakunnassa, lapsi opiskelee Etelä-Pohjanmaalla, rakkaus Etelä-Pohjanmaahan tai jokin vuosittain järjestettävä tapahtuma.

Kesämatkailijoista 11 % asui Etelä-Pohjanmaalla. Kaikkiaan noin 44 prosentilla oli Etelä-Pohjanmaahan jonkinlainen suhde tai side. Talvimatkailijoista noin kolmasosa vastasi, että heillä ei ole mitään erityistä sidettä Etelä-Pohjanmaahan, kesämatkailijoissa vastaava osuus oli 55 % (Taulukko 6).

Taulukko 6. Talvi- ja kesämatkailijoiden suhde Etelä-Pohjanmaahan.

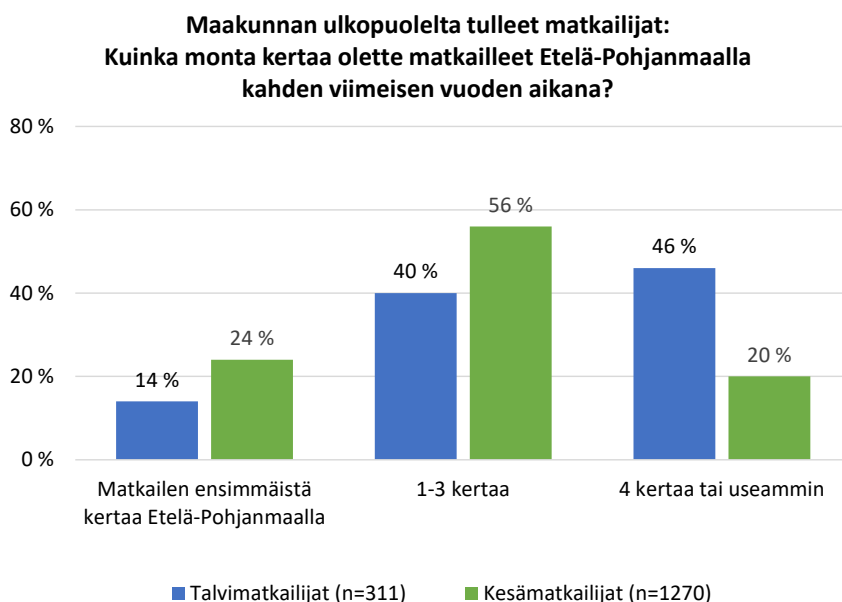
Millainen suhde vastaajilla on Etelä-Pohjanmaahan?	Talvi- matkailijat (n=747)	Kesä- matkailijat (n=2462)
Asun Etelä-Pohjanmaalla	28 %	11 %
Olen itse asunut/puolisoni on asunut Etelä-Pohjanmaalla	18 %	12 %
Vapaa-ajan asunto Etelä-Pohjanmaalla	4 %	3 %
Läheisiä sukulaisia tai läheisiä ystäviä asuu alueella	24 %	18 %
Työhön liittyvät syyt (esim. tärkeä asiakas maakunnasta)	5 %	5 %
Jokin muu yhteys Etelä-Pohjanmaalle	6 %	6 %
Minulla ei ole em. kontakteja Etelä-Pohjanmaahan	34 %	55 %

2.1.5 Kuinka usein matka suuntautuu Etelä-Pohjanmaalle?

Muualla kuin Etelä-Pohjanmaalla asuvilta kysyttiin maakunnassa vierailujen lukumäärää viimeisen kahden vuoden aikana hieman eri asteikolla kuin eteläpohjalaisilta. Muualla asuvilta kysyttiin, ovatko he Etelä-Pohjanmaalla matkalla ensimmäistä kertaa, ovatko vierailleet 1–3 kertaa vai 4 kertaa tai useammin Etelä-Pohjanmaalla. Eteläpohjalaisilla matkailijoilla kysymyksen asteikkona oli 1–5 kertaa, 6–10 kertaa, 11–20 kertaa ja enemmän kuin 20 kertaa vierailuja muualla Etelä-Pohjanmaalla kuin kotipaikkakunnalla viimeisen kahden vuoden aikana.

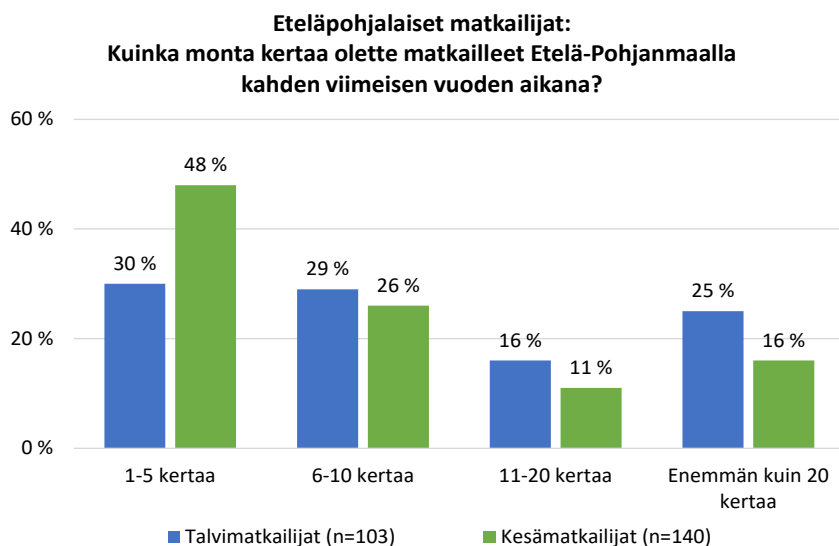
Valtaosa maakunnan ulkopuolelta tulleista matkailijoista vieraili Etelä-Pohjanmaalla melko säännöllisesti. Lähes puolet talvi- matkailijoista oli vieraillut maakunnassa vähintään neljä kertaa

viimeisen kahden vuoden aikana, ja kesämatkailijoistakin näin oli tehnyt joka viides. Nyt tehty matka Etelä-Pohjanmaalle oli ensimmäinen 14 %:lla talvimatkailijoista ja 24 %:lla kesämatkailijoista (Kuvio 2).

Kuvio 2. Kuinka usein Etelä-Pohjanmaan ulkopuolelta tulleet matkailijat olivat käyneet maakunnassa viimeisen kahden vuoden aikana.

Eteläpohjalaisten matkailijoiden arvioidessa tekemiensä matkojen lukumäärää kotimaakunnassa viimeisen kahden vuoden aikana, talvimatkailijoissa havaittiin olevan selvästi vähemmän niitä, jotka olivat matkailleet 1–5 kertaa kotimaakunnassa kuin kesämatkailijoissa (talvi 30 % vs. kesä 48 %). Vastaavasti enemmän kuin 20 matkaa kotimaakunnassaan oli tehnyt neljännes talvimatkailijoista ja vain 16 % kesämatkailijoista viimeisen kahden vuoden aikana (Kuvio 3).

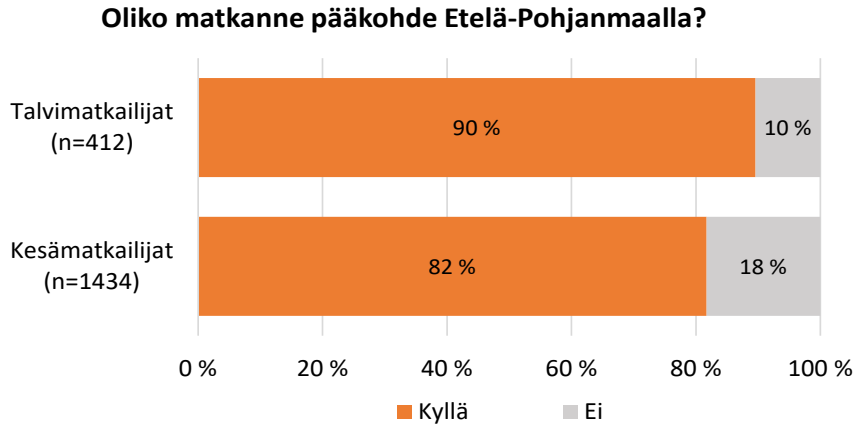

Kuvio 3. Kuinka usein eteläpohjalaiset ovat matkailleet omassa maakunnassaan viimeisen kahden vuoden aikana?

2.1.6 Matkailijoiden matkan pääkohde

Matkailijoilta kysyttiin, oliko matkan pääkohde Etelä-Pohjanmaalla. Kysymyksen yhteydessä esitettiin kaksi karttakuviota; toinen oli koko Suomen kartta ja siinä oli kuvattu Etelä-Pohjanmaa erivärisenä kuin muu Suomi ja toinen kartta kuvasi pelkästään Etelä-Pohjanmaata, ja siihen oli nimetty kaikki maakunnan kunnat.

Pääsääntöisesti Etelä-Pohjanmaalla matkailleiden vastaajien tämänkertaisen matkan pääkohde oli Etelä-Pohjanmaalla. Talvella haastatelluista joka kymmenes matkailija ilmoitti pääkohteensa olevan muualla kuin Etelä-Pohjanmaalla ja kesämatkailijoista lähes joka viides oli matkalla muualla kuin Etelä-Pohjanmaalle (Kuvio 4).

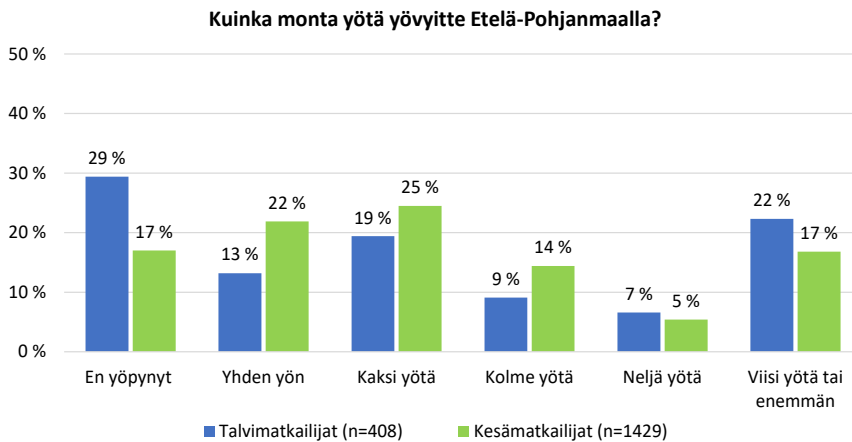

Kuvio 4. Oliko matkan pääkohde Etelä-Pohjanmaalla?

2.2 Viipymä Etelä-Pohjanmaalla

Matkan kestoa eli viipymää kysyttiin yöpymisten määränä, vaihtoehtoina olivat: en yöpynyt, yövyin yhden yön, kaksi, kolme, neljä ja viisi yötä tai enemmän. Kesämatkailijoiden viipymät Etelä-Pohjanmaalla olivat pidempiä kuin talvimatkailijoilla kysyttäessä matkan aikaista yöpymisten lukumäärää. Jatkokyselyaineistojen perusteella päiväkävijöiden osuus oli talvella suurempi kuin kesällä. Tätä selittää osaltaan se, että talvimatkailijoissa oli suurempi osuus eteläpohjalaisia ja lähimaakunnasta Pohjanmaalta kuin kesämatkailijoissa.

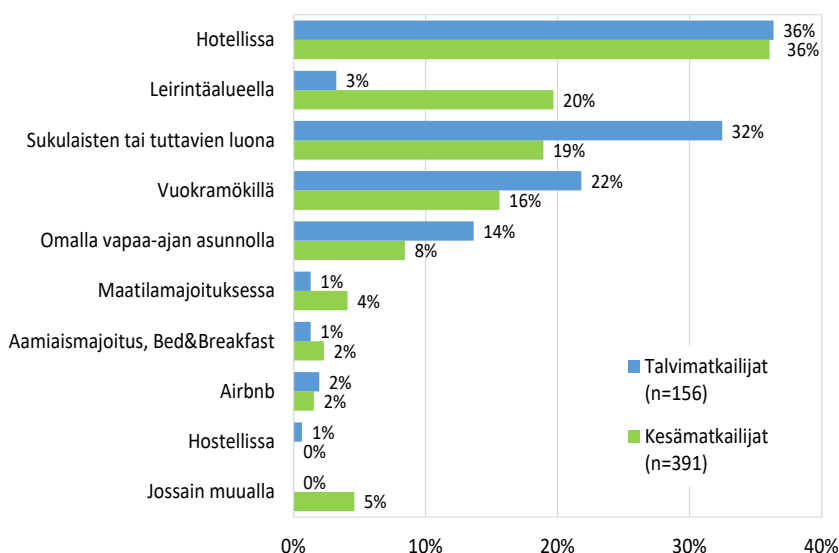
Kuviosta 5 nähdään, että talvimatkailijoissa oli kesämatkailijoita enemmän niitä, jotka eivät yöpyneet Etelä-Pohjanmaan matkalla (talvi 29 % vs. kesä 17 %). Yksi tai kaksi yötä yöpyneitä, mikä on tyypillinen viikonlopun matka (lauantai–sunnuntai tai perjantai–sunnuntai), oli talvella selvästi vähemmän (31 %) kuin kesällä (47 % vastaajista). Pidemmät viisi yötä tai kauemmin olivat talvella hieman yleisempiä kuin kesällä (talvi 22 % vs. kesä 17 %).

Kuvio 5. Matkailijoiden viipymä Etelä-Pohjanmaalla.

Kun tarkasteltiin matkailijoiden yöpymisiä ja erityisesti missä he yöpyivät, mukaan otettiin vain ne vastaajat, jotka haastateltiin maakunnan matkailukohteissa. Tarkastelusta jätettiin pois hotelleissa ja muissa majoituskohteissa haastatellut matkailijat, että haastattelupaikka ei päässyt vääristämään tulosta. Näin tarkasteltaessa eri käyntikohteissa tai tapahtumissa haastatelluilla maakunnassa yöpyneillä matkailijoilla sekä talvella että kesällä oli hotellimajoitus kaikkein yleisin majoitusmuoto. Reilu kolmannes heistä yöpyi hotellissa (Kuvio 6). Talvella seuraavaksi suosituimmat majoitusmuodot olivat sukulaiset ja tuttavat (32 %), vuokramökit (22 %) ja omat vapaa-ajan asunnot (13 %). Kesällä hotellimajoituksen jälkeen seuraavaksi suosituimpia majoituksia olivat leirintäalueet (20 %) ja sukulaiset ja tuttavat (19 %). Kesäisin myös mökit olivat suosittuja; 16 % käytti vuokramökkiä ja 8 % omaa vapaa-ajan asuntoa yöpymispaikkana. Matkailijat suosivat melko vähän yöpymispaikkana maatilamajoitusta, aamiaismajoitusta, Airbnb:tä tai hostellia. Kesällä osa matkailijoista yöpyi lisäksi teltassa, asuntoautossa tai -vaunussa (jossain muualla -vaihtoehto).

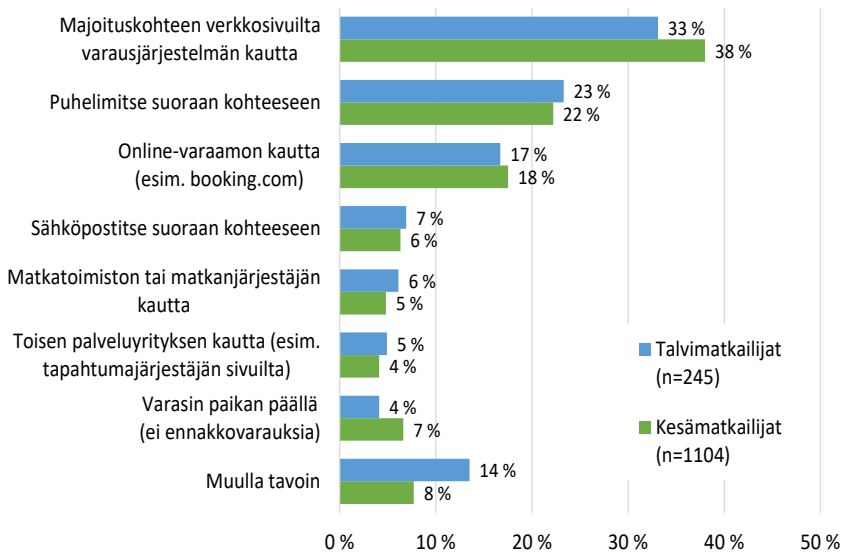
Majoitusmuoto Etelä-Pohjanmaan matkan aikana

Kuvio 6. Majoitusmuoto Etelä-Pohjanmaan matkan aikana pois lukien hotelleissa ja muissa majoitusliikkeissä haastatellut matkailijat.

Matkallaan yöpyneitä pyydettiin täsmentämään, miten he olivat tehneet matkaansa koskeva majoitusvaraukset. Kuviosta 7 nähdään, että matkaa koskevia majoitusvarauksia tehtiin useimmiten majoituskohteen verkkosivuilla olevan varausjärjestelmän kautta (talvi 33 %, kesä 38 %). Reilu viidennes talvi- ja kesämatkailijoista teki varauksia myös soittamalla suoraan majoituskohteeseen. Online-varaamoa käytti talvimatkailijoista 17 % ja kesämatkailijoista 18 % tehdessään matkaa koskevia majoitusvarauksia. Harvemmin käytettyjä majoitusvaraustapoja olivat sähköposti suoraan kohteeseen, matkatoimisto, toinen palveluyritys tai varaus paikan päällä. Lähes kaikki jotain muita kuin esitettyjä varaustapoja käyttäneet olivat tehneet varauksen jonkun loma-järjestäjän kautta.

Miten teitte matkanne majoitusta koskevat varaukset?

Kuvio 7. Etelä-Pohjanmaalla yöpyneiden matkailijoiden majoitusten varaustavat.

2.3 Etelä-Pohjanmaan matkailun vetovoimatekijät

Etelä-Pohjanmaan vetovoimatekijöitä kartoitettiin kysymyksillä, jossa pyydettiin vastaajia arvioimaan, miten paljon erilaiset tekijät vaikuttivat matkan suuntautumiseen Etelä-Pohjanmaalle. Kysymyksellä pyrittiin löytämään niitä tekijöitä, jotka eniten innostivat matkaajia valitsemaan Etelä-Pohjanmaan matkakohdeksi. Vaihtoehdot kysymyksessä olivat hieman erilaiset niille, joilla pääkohde oli Etelä-Pohjanmaalla ja niille, joilla pääkohde oli muualla Suomessa.

Vetovoimatekijöitä kartoitettiin myös kysymällä viimeisimmän Etelä-Pohjanmaan matkan tarkoitusta. Kysymyksellä pyrittiin selvittämään matkailijoiden perimmäistä tarkoitusta ja motiivia matkustaa Etelä-Pohjanmaalle.

2.3.1 Mitkä tekijät vaikuttivat vierailuun Etelä-Pohjanmaalla?

Vastaajia pyydettiin arvioimaan esitetyistä vaihtoehdoista (20 kpl), miten paljon kukin tekijä vaikutti vierailuun Etelä-Pohjanmaalle asteikolla 1–5, jossa 1=ei vaikuttanut, 2=vaikutti vähän, 3=vaikutti jonkun verran, 4=vaikutti paljon ja 5=vaikutti ratkaisevasti.

Seuraavaksi on esitetty niiden matkailijoiden suhteellinen osuus, joilla ko. tekijä vaikutti paljon tai ratkaisevasti (arvio 4 tai 5). Tulokset esitetään erikseen talvi- ja kesämatkailijoiden osalta, sekä lisäksi erikseen niiden matkailijoiden osalta, joilla pääkohde oli Etelä-Pohjanmaalla (Taulukko 7) ja niiltä, joilla kyseisen matkan pääkohde ei ollut Etelä-Pohjanmaalla (Taulukko 8).

Sekä talvi- että kesämatkailijoiden vastauksissa nousivat yleisesti esille samat tekijät Etelä-Pohjanmaan matkan tärkeimpinä syinä. Eniten matkailijoilta “vaikutti paljon” (4) tai “ratkaisevasti” (5) arvioita saivat esitetyistä tekijöistä nähtävyydet, muistomerkit ja käyntikohteet kuten museot ja huvipuistot (talvi 39 %, kesä 59 %), lapsiperheille suunnatut kohteet (talvi 44 %, kesä 47 %) ja halu tukea kotimaisia matkailuyrittäjiä (talvi 44 %, kesä 39 %). Talvella myös koronatilanne (41 %) ja Etelä-Pohjanmaan alhaiset ilmaantuvuusluvut (41 %), matkakohteen sijainti lähellä asuinpaikkakuntaa (39 %) sekä jokin tietty harrastus (36 %) vaikutti suurella osalla vastaajia vahvasti siihen, että matkakohde oli Etelä-Pohjanmaa. Toisaalta myös pohjalainen maisema ja luonto, alueella oli useita matkailukohteita, ostosten teko ja sukulaisten vierailu olivat melko monille vastaajille syynä matkailla Etelä-Pohjanmaalla (Taulukko 7).

Taulukko 7. Eri tekijöiden vaikutus vierailuun niillä matkailijoilla, joiden matkan pääkohde oli Etelä-Pohjanmaalla.

Matkailijat, joiden matkan pääkohde oli Etelä-Pohjanmaalla: Kuinka paljon seuraavat tekijät vaikuttivat siihen, että vierailitte Etelä-Pohjanmaalla?	% vastaajista, joilla vaikutti paljon(4) tai ratkaisevasti(5)	
	Talvi- matkailijat (n=367)	Kesä- matkailijat (n=1170)
Nähtävyydet, muistomerkit ja/tai käyntikohdet (museot, huvipuistot jne.)	39 %	59 %
Lapsiperheille suunnatut kohteet/palvelut	44 %	47 %
Halu tukea kotimaisia matkailuyrittäjiä	44 %	39 %
Koronatilanne ja/tai Etelä-Pohjanmaan ilmaantuvuusluvut	41 %	22 %
Pohjalainen maisema ja luonto	32 %	26 %
Lähellä asuinpaikkakuntaani	39 %	18 %
Alueen harrastusmahdollisuudet/jokin tietty harrastus	36 %	16 %
Alueella oli useita kiinnostavia matkailukohteita	22 %	29 %
Ostosten teko/liikkeissä käynti	27 %	22 %
Sukulaisten tai tuttavien luona vierailu	26 %	22 %
Alueen matkailupalvelujen hintataso	17 %	13 %
Monipuolinen majoitustarjonta	13 %	15 %
Osallistuminen yleisötapahtumaan (konsertti, urheilutapahtuma, messut, kokous, seminaari jne.)	11 %	16 %
Tuttavien suosittelu	14 %	13 %
Ohjelmapalvelut ja välinevuokraus	14 %	8 %
Edellisellä matkalla jäi näkemättä mielenkiintoisia kohteita	9 %	9 %
Pohjalainen kulttuuri ja alueen kulttuuritarjonta	7 %	10 %
Kestävän kehityksen huomioiminen matkailupalveluissa	10 %	6 %
Tuettu loma 1)		9 %
Muu	13 %	13 %

1) Vaihtoehto vain kesämatkailijoiden kyselyssä

Taulukossa 8 on esitetty Etelä-Pohjanmaan vierailun syytä erikseen niillä vastaajilla, joiden pääasiallinen matkakohde oli jossain muualla kuin Etelä-Pohjanmaalla. Selvästi tärkeimmäksi syyksi nousi sijainti matkan varrella kohti pääkohdetta. Talvella 67 % ja kesällä 48 % vastaajista arvioi tämän vaikuttaneen vierailuun joko paljon tai ratkaisevasti.

Kaksi seuraavaksi tärkeintä syytä olivat hyvin samoja kuin niillä matkailijoilla, joilla Etelä-Pohjanmaa oli matkan pääkohde; nähtävyydet, muistomerkit ja käyntikohteet kuten museot ja huvipuistot (talvella 55 %, kesällä 31 %) sekä halu tukea kotimaisia matkailuyrittäjiä (talvi 37 %, kesä 33 %). Myös tuttavien ja sukulaisten luona vierailu, lapsiperheille suunnatut palvelut ja kohteet alueella olleet kiinnostavat matkailukohteet, pohjalainen maisema ja luonto sekä ostosten teko olivat tärkeitä syitä vierailla Etelä-Pohjanmaalla noin joka viidennellä matkailijalla sekä kesällä että talvella.

Taulukko 8. Eri tekijöiden vaikutus vierailuun niillä matkailijoilla, joiden matkan pääkohde ei ollut Etelä-Pohjanmaalla.

Matkailijat, joiden matkan pääkohde ei ollut Etelä-Pohjanmaalla: Kuinka paljon seuraavat tekijät vaikuttivat siihen, että vierailitte Etelä-Pohjanmaalla?	% vastaajista, joilla vaikutti paljon(4) tai ratkaisevasti(5)	
	Talvi- matkailijat (n=48)	Kesä- matkailijat (n=261)
Etelä-Pohjanmaa oli matkan varrella kohti varsinaista kohdetta	67 %	48 %
Nähtävyydet, muistomerkit ja/tai käyntikohdet (museot, huvipuistot jne.)	55 %	31 %
Halu tukea kotimaisia matkailuyrittäjiä	37 %	33 %
Sukulaisten tai tuttavien luona vierailu	22 %	33 %
Lapsiperheille suunnatut kohteet/palvelut	27 %	23 %
Alueella oli useita kiinnostavia matkailukohdetta	28 %	21 %
Pohjalainen maisema ja luonto	22 %	25 %
Ostosten teko/liikkeissä käynti	19 %	25 %
Hyvät kulkuyhteydet ja/tai huoltamopalvelut	14 %	21 %
Koronatilanne ja/tai Etelä-Pohjanmaan ilmaantuvuusluvut	15 %	8 %
Tuttavien suosittelu	10 %	10 %
Osallistuminen yleisötaphtumaan (konsertti, urheilutapahtuma, messut, kokous, seminaari jne.)	8 %	6 %
Tuettu loma	2 %	8 %
Muu	12 %	10 %

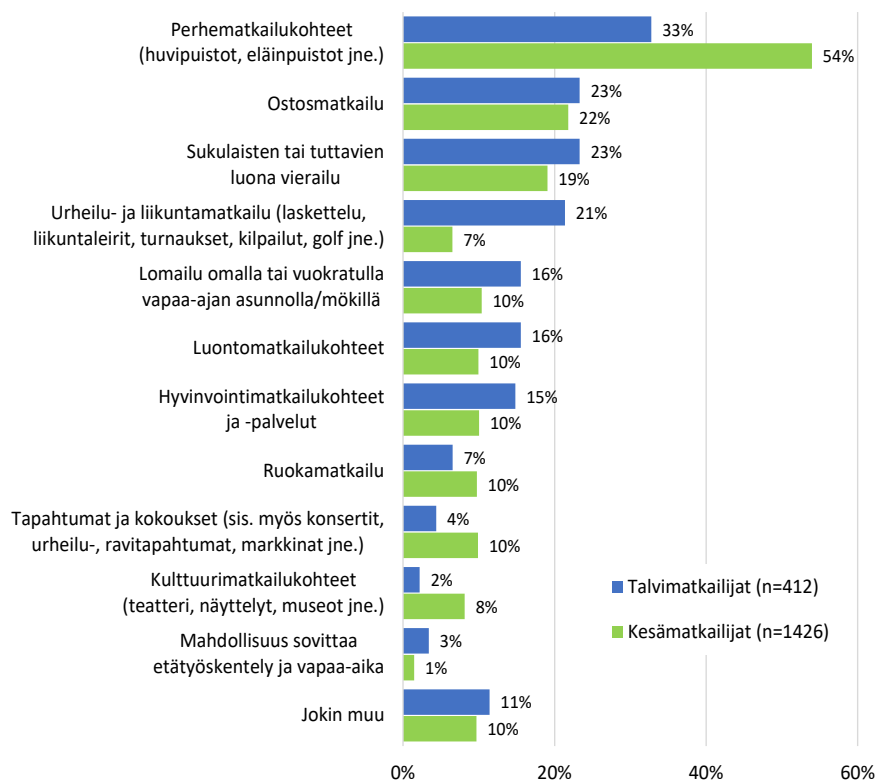
2.3.2 Etelä-Pohjanmaan matkan tarkoitus

Vastaajille esitettiin 12 erilaista vaihtoehtoa tai kohdetta ja pyydettiin vastaajaa merkitsemään näistä vaihtoehtoista viimeisimmän Etelä-Pohjanmaan matkan tarkoitus (Kuvio 8). Kysymyksessä oli mahdollisuus valita useita vaihtoehtoja ja lisäksi oli tarjolla jokin muu -vaihtoehto, mikäli esitetyistä vaihtoehtoista ei löytynyt sopivaa.

Talvi- ja kesämatkailijoiden yleisin tarkoitus tai kohde oli vaihtoehto perhematkailukohteet (huvipuistot, eläinpuistot jne.) (talvi 33 %, kesä 54 % vastanneista). Seuraavat vaihtoehdot olivat matkan tarkoituksena noin viidenneksellä vastanneista: ostosmatkailu (talvi 23 %, kesä 22 %), sukulaisten tai tuttavien luona vierailu (talvi 23 %, kesä 19 %), urheilu- ja liikuntamatkailu (talvi 21 %, kesä 7 %). Urheilu- ja liikuntamatkailuun kuuluivat tässä laskettelu, liikuntaleirit, turnaukset, kilpailut, golf jne. Mökkilomailu (talvi 16 %, kesä 10 %), luontomatkailukohteet (talvi 16 %, kesä 10 %) ja hyvinvointimatkailukohteet (talvi 15 %, kesä 10 %) olivat enemmän talvimatkailijoiden suosiossa matkan tarkoituksena kuin kesämatkailijoiden.

Matkan tarkoituksena oli kesällä talvea useammin seuraavat vaihtoehdot: ruokamatkailu (talvi 7 %, kesä 10 %), tapahtumat ja kokoukset (talvi 4 %, kesä 10 %) ja kulttuurimatkailukohteet (talvi 2 %, kesä 8 %). Vain harvoilla matkan tarkoituksena oli mahdollisuus sovittaa etätyöskentely ja vapaa-aika (talvi 3 %, kesä 1 %). Muita matkan tarkoituksia olivat mm. työmatka, kuntoutus, tuettu loma sekä lomailu ilman erityistä tarkoitusta.

Viimeisimmän Etelä-Pohjanmaan matkan tarkoitus

Kuvio 8. Viimeisimmän Etelä-Pohjanmaan matkan tarkoitus talvi- ja kesämatkailijoilla.

2.3.3 Matkailijoiden aktiviteetit ja kiinnostuksen kohteet matkan aikana

Mitä Etelä-Pohjanmaalla tehtiin tai haluttaisiin tehdä -teemaan pureuduttiin kahden erillisen kysymyksen avulla. Toisessa näistä kysymyksistä oli esillä aktiviteetteja, jonka lähtökohtaisesti joku palveluntarjoaja oli tuottanut tai järjestänyt, kuten eläinpuisto, konsertit tai teatteri. Toisessa kysymyksessä oli vastaavasti esillä paremminkin aktiviteetteja, joita saattoi tehdä täysin oma-toimisesti, mutta mahdollisesti myös jonkun palveluntarjoajan toimesta ohjatusti, esimerkiksi luontoretkeilyä tai vaellusta, moottorikelkkailua, hiihtoa ja ratsastusta.

Vaihtoehdot erilaisista palveluista tai kohteista olivat hieman erilaiset talvimatkailijoilla kuin kesämatkailijoilla. Siitä huolimatta talvi- ja kesämatkailijoiden keskuudessa eniten kiinnostusta herättivät hyvin samat asiat. Sekä talvi- että kesämatkailijoiden selkeästi eniten käyttämät palvelut olivat ostosten teko, kylpyläpalvelut/uinti ja eläinpuisto sekä kesällä lisäksi huvipuistot; yli kolmannes vastanneista matkailijoista oli käyttänyt näitä palveluita (Taulukko 9). Vaikka monien muiden matkailupalveluiden käyttö oli selkeästi vähäisempää kuin edellä mainitun kolmen–neljän suosituimman palvelun, saattoi näiden kohdalla silti olla runsaasti kiinnostuneita. Esimerkiksi elämyspalvelut, musiikkitapahtumat/konsertit, hyvinvointipalvelut ja hoidot, messut ja markkinat, museot ja teatteri olivat noin kolmannekselle sekä talvi- että kesämatkailijoista palveluja, joista he olisivat kiinnostuneita jatkossa, vaikka ko. matkalla niitä ei ollut käytetty. Kysymyksen lopussa vastaajat saivat esittää myös muita palveluita, joita he olivat käyttäneet tai mistä olisivat kiinnostuneita. Tällöin vastauksissa nousivat esille lähinnä ravintolat ja kahvilat muiden yksittäisten mainintojen joukosta.

Taulukko 9. Talvi- ja kesämatkailijoita kiinnostaneet palvelut viimeisimmän Etelä-Pohjanmaan matkan aikana.

Käyttivätkö matkailijat ao. palveluja matkan aikana tai olisivatko kiinnostuneita käyttämään?	Talvimatkailijat (n≈392)		Kesämatkailijat (n≈1371)	
	Kyllä	En, mutta olisin kiinnostunut	Kyllä	En, mutta olisin kiinnostunut
Ostosten teko	54 %	13 %	57 %	10 %
Eläinpuisto	35 %	19 %	40 %	18 %
Kylpyläpalvelut/uinti	33 %	28 %	35 %	23 %
Elämyspalvelut	14 %	30 %	17 %	24 %
Hyvinvointipalvelut/hoidot	14 %	27 %	8 %	27 %
Musiikkitapahtuma/konsertti	9 %	34 %	8 %	34 %
Museo	7 %	30 %	12 %	27 %
Messut tai markkinat	7 %	31 %	10 %	30 %
Teatteri	6 %	31 %	6 %	27 %
Taidenäyttely	5 %	20 %	10 %	20 %
Tanssi	4 %	13 %	5 %	10 %
Opastettu kiertoajelu	2 %	12 %	4 %	14 %
Huvipuisto			41 %	8 %
Urheilutapahtuma			7 %	18 %

Toisaalta kun talvimatkailijoita pyydettiin kertomaan, mitä lomakkeella esitetyistä myös itsenäisesti toteutettavista aktiviteeteista he tekivät matkansa aikana tai olisivat kiinnostuneita tekemään itsenäisesti tai ohjatusti, luontoretkeily/vaellus osoittautui talvimatkailijoille kaikkein suosituimmaksi aktiviteetiksi. Reilu kolmannes matkailijoista oli harrastanut luontoretkeilyä matkallaan ja lisäksi noin 20 % oli tästä kiinnostunut. Myös hiihtoa, laskettelua ja lumikenkäkävelyä oli matkallaan harrastanut tai oli kiinnostunut harrastamaan yli 30 % matkailijoista. Eniten kiinnostusta ohjattuihin palveluihin oli moottorikelkkailussa; 7 % vastaajista oli kiinnostunut moottorikelkkailemaan ohjatusti (Taulukko 10).

Taulukossa 10 on esitetty myös kesämatkailijoiden aktiviteettien käytön tulokset. Myös kesämatkailijoiden selkeästi suosituin aktiviteetti oli luontoretkeily/vaellukset. Vastaajista noin puolet oli joko käynyt tai oli kiinnostunut käymään matkallaan luontoretkellä/vaelluksella. Myös frisbeegolfia, kylätapahtumia/kotiseutujuhlia/markkinoita, melontaa/soutua, maastopyöräilyä sekä järvi- tai jokiristeilyä oli matkallaan harrastanut tai oli kiinnostunut harrastamaan yli 20 % matkailijoista. Eniten kiinnostusta ohjattuihin palveluihin oli jokiristeilyillä (14 %), ratsastuksessa ja hevosaktiviteeteissa (7 %) sekä melonnassa ja soudussa (6 %).

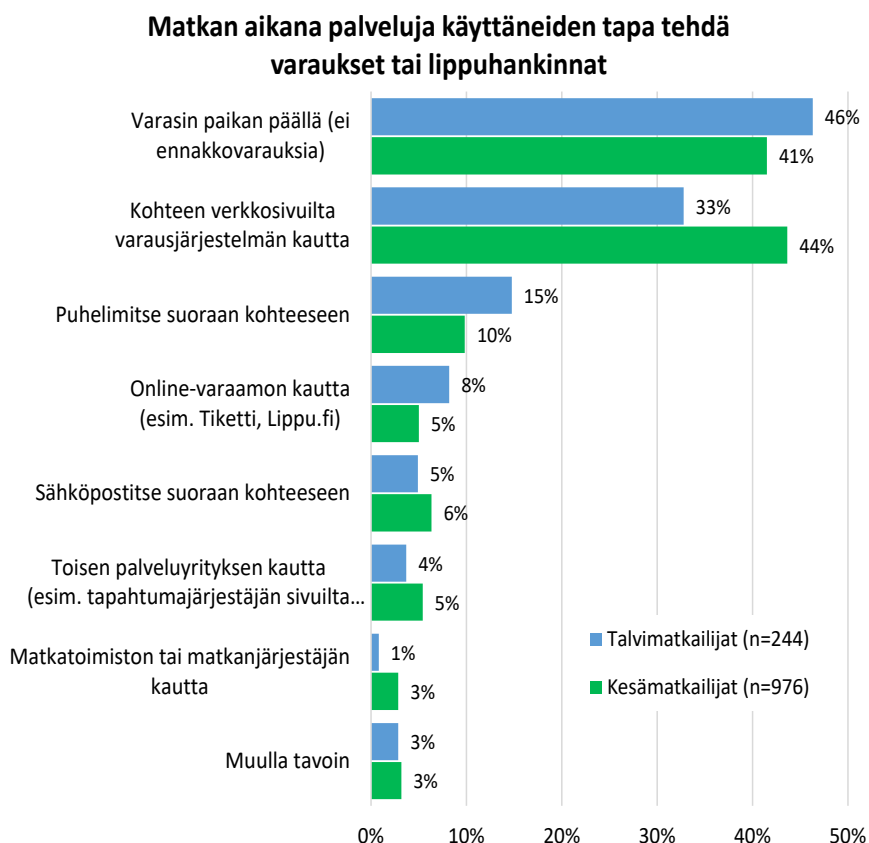
Taulukko 10. Talvi- ja kesämatkailijoiden aktiviteetit ja kiinnostuksen kohteet viimeisimmän Etelä-Pohjanmaan matkan aikana.

Mitä matkailijat tekivät Etelä-Pohjanmaan matkan aikana tai olisivat kiinnostuneita tekemään itsenäisesti tai ohjatusti?	Kyllä	En, mutta olisin kiinnostunut tekemään itsenäisesti	En, mutta olisin kiinnostunut tekemään ohjatusti
Talvimatkailijat (n≈390)			
Luontoretkeily / vaellus	36 %	18 %	3 %
Hiihto	26 %	13 %	1 %
Laskettelu/lumilautailu	20 %	7 %	3 %
Lumikenkäily	10 %	17 %	4 %
Kalastus/pilkkiminen	4 %	11 %	2 %
Maastopyöräily	4 %	20 %	3 %
Ratsastus/hevosaktiviteetit	2 %	3 %	9 %
Geokätköily	2 %	10 %	3 %
Moottorikelkkailu	1 %	10 %	7 %
Kesämatkailijat (n≈1370)			
Luontoretkeily / vaellus	24 %	24 %	3 %
Frisbeegolf	11 %	11 %	1 %
Kylätapahtuma/kotiseutujuhla/ markkinat	9 %	20 %	2 %
Melonta/soutu	6 %	15 %	6 %
Maastopyöräily	6 %	17 %	2 %
Kalastus	5 %	8 %	1 %
Moottoriurheilu/aktiviteetti	4 %	5 %	2 %
Golf	3 %	3 %	1 %
Geokätköily	3 %	7 %	2 %
Järvi- tai jokiristeily	2 %	10 %	14 %
Ratsastus/hevosaktiviteetit	2 %	3 %	7 %

2.3.4 Matkan varaukset ja suunnittelun tietolähteet

Matkan aikana palveluita käyttäneiltä matkailijoilta kysyttiin, miten he olivat tehneet varaukset tai lippuhankinnat. Vastaajilla oli mahdollisuus valita useita vaihtoehtoja.

Kuviosta 9 nähdään, että eniten käytetyt tavat tehdä varauksia olivat sekä talvella että kesällä tehdä varaus paikan päällä (talvi 46 %, kesä 41 %) tai varata kohteen verkkosivuilla olevan varausjärjestelmän kautta (talvi 33 %, kesä 44 %). Suoraan kohteesta lippuhankinto- ja teki joko puhelimitse tai sähköpostitse talvella noin 20 % ja kesällä 16 % lippuhankintoja tehneistä matkailijoista. Muut tavat tehdä varauksia tai lippuhankintoja olivat selvästi vähemmän käytettyjä.

Kuvio 9. Matkan aikana palveluita käyttäneiden tapa tehdä varaukset tai lippuhankinnat talvi- ja kesämatkailijoilla.

Taulukossa 11 on esitetty tärkeimpiä tietolähteitä matkaa valitessa niiden matkailijoiden osalta, jotka olivat hakeneet tietoa matkaa suunnitellessaan. Tärkeimpiä käytettyjä tietolähteitä matkaa suunnitellessa oli noin 40 prosentilla sekä talvi- että kesämatkai-

lijoista matkailuyritysten tai kohteen omat verkkosivut. Sukulaisia ja tuttavien käytti tiedonlähteenä talvimatkailijoista 27 % ja kesämatkailijoista 22 %. Tapahtuman tai kohteen esitteitä käytettiin talvella (19 %) harvemmin kuin kesällä (25 %). Noin viidennes matkailijoista käytti sekä talvella että kesällä sosiaalista mediaa tiedonlähteenä. Muut esitetyt tiedonlähteet olivat vähemmän käytettyjä. Online-varauskanavia käytti talvella 15 % ja kesällä 17 % matkailijoista tiedonlähteenä. Molemmista vastaajaryhmistä 13 % käytti tietolähteenä matkakohteen paikkakunnan omia verkkosivuja. Muina tietolähteinä mainittiin mm. google, matkan- tai lomajärjestäjän antama tieto, työn puitteissa matkailleiden työn kautta saatu tieto ja matkaseurueissa harrastuksen kautta saatu tieto.

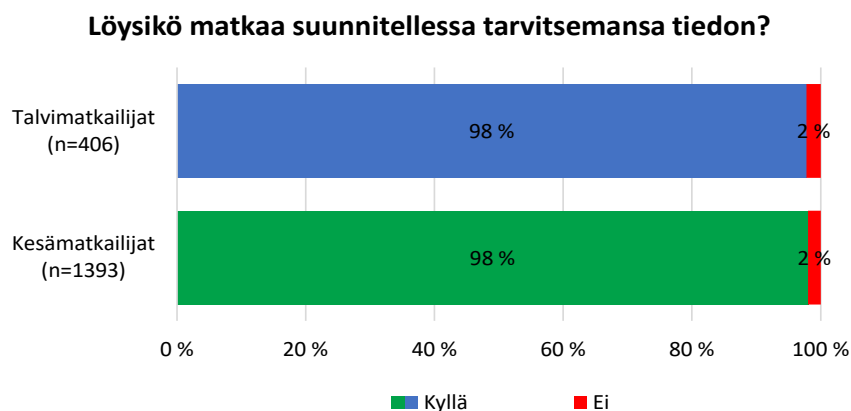
Ennalta tuttuihin kohteisiin matkustavia oli talvella 52 % kaikista vastaajista ja kesällä 43 %, toisin sanoen he eivät hakeneet tietoa matkaa suunnitellessaan.

Taulukko 11. Tärkeimmät tietolähteet matkakohdetta valitessa talvi- ja kesämatkailijoilta erikseen.

Matkailijat, jotka hakivat tietoa matkaa suunnitellessaan: Mitkä olivat tärkeimmät tietolähteet matkakohdetta valitessa?	Talvi- matkailijat (n=247)	Kesä- matkailijat (n=965)
Matkailuyritysten tai kohteen omat verkkosivut	41 %	39 %
Sukulaiset/tuttavat	27 %	23 %
Sosiaalinen media (esim. Facebook, Instagram jne.)	22 %	21 %
Tapahtuman tai kohteen omat esitteet	19 %	25 %
Online-varauskanava (esim. booking.com, hotels.com, tripadvisor.com jne.)	15 %	17 %
Paikkakunnan omat verkkosivut	13 %	13 %
Muiden matkailijoiden suosittelut/arviot (esim. blogit, vlogit, keskustelupalstat jne.)	7 %	10 %
Teemapohjaiset verkkosivustot (esim. retki-paikka.fi, luontoon.fi, museot.fi jne.)	5 %	5 %
Visit Lakeus Oy:n matkailuneuvonta ja verkkosivut	4 %	5 %
Sanoma/aikakauslehdet	2 %	4 %
TV / radio	1 %	2 %
Matkatoimistot	0 %	1 %
Messut/myyntitilaisuudet	0 %	0 %
Jokin muu tietolähde	9 %	8 %

Talvi- ja kesämatkailijoista molemmista vastaajaryhmistä 98 % oli löytänyt matkaa suunnitellessaan tarvitsemansa tiedot (Kuvio 10). Niillä vastaajilla, jotka eivät olleet löytäneet kaikkia etsimäänsä tietoa, oli mahdollisuus jatkossa kommentoida mistä asioista oli vaikea löytää tietoa tai ei löytynyt tietoa lainkaan. Avomissa kommenteissa matkailijat kertoivat kaivanneensa tietoa julkisista liikenneyhteyksistä ja linja-autovuoroista, karttoja ja tietoa luontoreiteistä, latureiteistä ja nuotiopaikoista. Nettisivujen ajantasaisuus ja sisältö nousi useissa kommenteissa esiin mm. aukioloajat, ruokalistat, koronatilanne ja muut ajankohtaiset

tiedot. Myös vapaa-ajanviettomahdollisuuksista kaivattiin tietoja, uimarannoista, matkareitin varrella olevista nähtävyyksistä. Mök-kivuokrauksissa mainittiin puutteena se, että ei löytynyt varmaa tietoa vapaista mökeistä.

Kuvio 10. Matkan suunnitteluun tarvittavan tiedon löytyminen.

2.4 Vastuullisuus ja sen tärkeys matkailijoille

Vastuullisuutta ja sen tärkeyttä matkailijoille mitattiin esittämällä 12 väittämää, joiden tärkeyttä vastaajia pyydettiin arvioimaan asteikolla 1–7, jossa 1=ei lainkaan tärkeää ja 7=erittäin tärkeää. Taulukossa 12 on esitetty niiden talvi- ja kesämatkailijoiden prosenttiosuus, jotka antoivat esitetyille väittämille arvion 5–7 toisin sanoen pitivät esitettyä asiaa tärkeänä itselleen. Taulukossa on esitetty myös väittämien keskiarvot asteikolla 1–7.

Kaksi sekä talvi- että kesämatkailijoiden eniten arvostamaa tekijää liittyivät paikallisuuteen ja sen huomioimiseen: matkailuyritys työllistää paikallisia (tärkeä 82 % talvimatkailijoista ja 83 % kesämatkailijoista) ja matkailukohteissa on mahdollisuus syödä paikallista ruokaa (lähes 80 % sekä talvi- että kesämatkailijoista). Myös perinnemaisemat ja ympäristöystävällisyys palveluissa nousivat tärkeysarvioissa vahvasti esille. Sekä talvella että kesällä yli 70 % vastaajista piti tärkeänä sitä, että matkailukohteessa pääsee

näkemään paikallista kulttuuria ja perinnemaisemia, kuin myös sitä, että matkailupalvelu on ympäristöystävällinen. Matkailijat kokivat tärkeäksi myös, että matkailuyritys kertoo asiakkailleen luonnosta ja paikallisesta kulttuurista (talvi 67 %, kesä 66 %) ja että yritys suunnittelee toimintaansa yhdessä asukkaiden kanssa (talvi 65 %, kesä 66 %).

Koronaan liittyen kesän kyselyssä matkailijoita pyydettiin arvioimaan, kuinka tärkeänä he pitivät sitä, että matkailuyritys tai alue kiinnittää erityistä huomiota terveysturvallisuuteen ja siitä tiedottamiseen (esim. ajankohtainen koronatilanne ja siitä tiedottaminen). Väittämälle antoi 77 % vastaajista tärkeysarvion 5–7. Kaikista vastaajista 35 % koki tämän terveysturvallisuuteen liittyvän asian erittäin tärkeäksi (arvio 7).

Taulukko 12. Matkailun vastuullisuuteen liittyvien asioiden tärkeys matkailijoille.

Kuinka tärkeäksi matkailijat kokevat seuraavat asiat matkaillessaan? Asteikko 1-7, jossa 1=ei lainkaan tärkeää, 7=erittäin tärkeää	Talvimatkailijat (n=406)		Kesämatkailijat (n=1412)	
	% vastaajista, joilla tärkeys 5-7 (erittäin tärkeää)	keskiarvo (1-7)	% vastaajista, joilla tärkeys 5-7 (erittäin tärkeää)	keskiarvo (1-7)
Matkailuyritys työllistää paikallisia	83 %	5,7	82 %	5,6
Matkakohteen yrityksissä on mahdollisuus syödä paikallista ruokaa	78 %	5,4	79 %	5,4
Matkakohteessa pääsee näkemään paikallista kulttuuria ja perinnetäillemia	71 %	5,2	74 %	5,3
Matkailupalvelu on ympäristöystävällinen	71 %	5,1	73 %	5,2
Matkailuyritys kertoo asiakkailleen luonnosta ja paikallisesta kulttuurista	67 %	5,0	66 %	4,9
Matkailuyritys suunnittelee toimintaansa yhdessä paikallisten asukkaiden kanssa	65 %	5,0	66 %	5,0
Matkailuyritys tuo vastuullisuuteen liittyvät arvot esille markkinoinnissaan ja päivittäisessä toiminnassaan	60 %	4,8	63 %	4,8
Matkailuyritys käyttää toiminnassaan uusiutuvia energianlähteitä	56 %	4,6	60 %	4,7
Matkailuyritys tai alue on sertifioitu, eli sillä on esimerkiksi ympäristömerkki	53 %	4,5	55 %	4,5
Matkailuyrityksellä on vedenkulutuksen vähentämiseen tähtäviä toimenpiteitä	49 %	4,4	57 %	4,6
Matkakohteessa on mahdollisuus ostaa paikallisia matkamuistoja	41 %	4,1	47 %	4,2
Matkailuyritys tai alue kiinnittää erityistä huomiota terveysturvallisuuteen ja siitä tiedottamiseen (esim. ajankohtainen koronatilanne ja sen vaikutukset palveluihin) *)			77 %	5,5
*) väittämä vain kesämatkailijoille				

Vastuullisuutta koskevien väittämien jälkeen vastaajilla oli vielä mahdollisuus omin sanoin kertoa, missä ja miten vastuullisuus olisi voitu huomioida paremmin Etelä-Pohjanmaalla vierailun aikana.

Esimerkkejä kommenteista:

”Tämä koskee myös kaikkia muita suomalaisia matkakoh- teita, joissa olen vierailut: esimerkiksi: kierrätys tuntuu olevan vielä aika harvinaista monilla vuokramökeillä, ho- telleissa, kahviloissa, huoltoasemilla... Ei millään tavalla tuoda esiin ympäristönäkökohtia. Etelä-Pohjanmaalla ympäristönäkökohdat eivät todellakaan pomppaa silmille. Ei vaikuta siltä, että kuuluu kulttuuriin.”

”Imagopuolella ja ihan käytännössäkin on vielä tosi paljon tekemistä.”

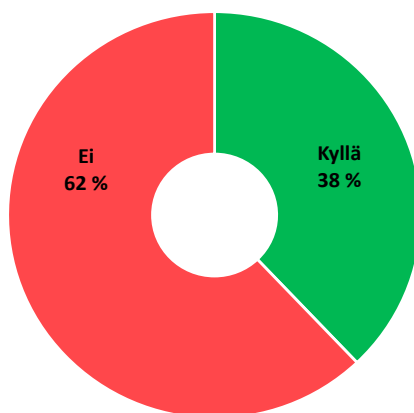
Vastaajien useista kommenteista nousi mm. seuraavia asioita: yleisesti oltiin huolestuneita koronan huomioimisesta ja maskien vähäisestä käytöstä, terveysturvallisuudesta huolehtimisesta, siisteydestä ja käsidesin puuttumisesta. Etenkin hotellien ravinto- lat ja aamupalat nousivat esille tässä asiayhteydessä, sekä niissä turvaväleistä huolehtiminen, hygienia ja ruuhkat. Myös kierrätys ja jätteiden lajittelu mainittiin useita kertoja; siitä ei ollut tietoa tai ohjeita. Vastuullisuudesta puhuttaessa matkailijat olivat huo- mioineet, että paikallisia tuotteita ei mainostettu tai mainittu, ei ollut tietoa paikallisesta ruoasta, käsitöistä tai taiteesta.

”Vastaan ennemmin, vastuullisuus ei suoraan vaikuta kohdevalintaan, mutta jos paikan päällä näkyy, ettei asi- aan ole kiinnitetty huomiota, vaikuttaa se siihen, kuinka mielelläni valitsen saman kohteen toiste.”

2.5 Koronapandemian vaikutus matkustus- käyttäytymiseen

Kesällä tehdyissä haastatteluissa matkailijoilta kysyttiin ko- ronapandemian vaikutuksia matkan kohdevalintaan, käytettyihin palveluihin tai matkustuskäyttäytymiseen viimeisimmällä Etelä- Pohjanmaalle suuntautuneella matkalla. Lähes kaksiviidesosaa kesämatkailijoista kertoi koronapandemian vaikuttaneen edellä mainittuihin asioihin (Kuvio 11).

**Kesämatkailijat:
Vaikuttiko koronapandemia
kohdevalintaan, käytettyihin
palveluihin tai
matkustuskäyttämiseen
viimeisimmällä matkalla
Etelä-Pohjanmaalla?**

Kuvio 11. Koronapandemian vaikutus kesämatkailijoiden kohdevalintaan, käytettyihin palveluihin tai matkustuskäyttäytymiseen viimeisimmällä matkalla Etelä-Pohjanmaalla.

Kesän kyselyssä matkailijoilta kysyttiin myös toinen koronapandemiaan liittyvä kysymys; millä tavoin koronapandemia oli vaikuttanut heillä matkakohteen valintaan, käytettyihin palveluihin ja matkustuskäyttäytymiseen tällä Etelä-Pohjanmaan matkalla. Kesämatkailijoista 71 % kommentoi omin sanoin tähän kysymykseen.

Monet matkailijat olivat valinneet Etelä-Pohjanmaan matkakohteekseen alueen suotuisan koronatilanteen ja alueen kesän 2021 alhaisten tartuntalukujen vuoksi. Muunlaisessa tilanteessa matka olisi suuntautunut Etelä-Suomeen, pääkaupunkiseudulle tai usein myös ulkomaille ja kesällä 2021 niitä haluttiin välttää. Etelä-Pohjanmaa valikoitui kohteeksi myös siksi, että koettiin, että juuri koronan takia ei päästy ulkomaille. Matkailijat kokivat Etelä-Pohjanmaan alueena, jossa on helppo matkailla terveys- turvallisesti ja huolehtia etäisyyksistä.

”Emme halunneet lähteä kovin kauas kotipaikkakunnalta ja valitsimme kohteen, jossa on mahdollisuus pitää etäisyyttä muihin ihmisiin.”

”Jos ei olisi ollut koronaa, olisimme viettäneet loman ulkomailla eikä Etelä-Pohjanmaa olisi käynyt edes mielessä.”

”Pandemia vaikutti kohdevalintaan siten, että ns. normioloissa olisimme todennäköisesti kotimaan sijaan tehneet matkan ulkomaille. Toki pandemiatilanne vaikutti matkaan myös siten, että kohteessa pyrimme välttämään ihmisruuhkia. Lisäksi käytimme (junassa ja bussissa) matkatessamme ja sisätiloissa asioidessamme kasvomasseja.”

Matkan ajankohdan useat kesämatkailijat pyrkivät valitsemaan siten, että pystyivät välttämään ruuhkia. Samaa tapaa toteutettiin myös kohteissa käymiseen, ne ajoitettiin mahdollisimman hiljaisiin aikoihin. Korona tuntui rajoittavan matkailijoiden toimintaa paljon; syötiin omia eväitä, vältettiin julkisia kulkuneuvoja, vältettiin ravintoloita, hotelleja, kauppoja ja ylimääräisiä pysähdyksiä matkalla, ylipäättään vältettiin liikkumista julkisilla paikoilla.

”Ei voinut olla rennosti, vaan hiukan varuillaan.”

”Emme halunneet matkustaa tai käydä alueella, jossa on paljon koronaa. Emme myöskään menneet sisälle paikkoihin, joissa oli paljon muita ihmisiä, ellei ollut pakko (kaupassa). Kiertelimme ulkona ja katselimme vanhoja rakennuksia sekä pyrimme valitsemaan pienempiä, paikallisia kohteita, joissa vierailla.”

”Katsoin etukäteen koronatilanteen, seurasin edeltävän kahden viikon koronatartuntoja, luin sairaanhoitopiirin ohjeistukset.”

”Kotimainen matkakohde alueella, jossa koronaa esiintynyt niukasti. Emme halunneet koronan vuoksi matkailla esim. pk-seudulla.”

”Noudattamalla suosituksia en kokenut mitään muita rajoituksia.”

Useissa vastauksissa korostui varovaisuus ja vastuullisuus, huolehtiminen maskien käytöstä ja käsihygieniasta huolehtiminen edellä mainittujen ylimääräisen ruuhkaisten paikkojen välttämisen lisäksi.

2.6 Rahan käyttö matkan aikana Etelä-Pohjanmaalla

Rahan käyttöä matkan aikana kartoitettiin kahdella kysymyksellä. Ensin vastaajille esitettiin erilaisia kohteita mm. majoitus, virkistys- ja ohjelmapalvelut, palvelut (parturi, hieroja, jne.), ravintolat ja kahvilat ja pyydettiin yksilöimään jokaiseen kohteeseen tai asiaan Etelä-Pohjanmaalla käyttämänsä rahasumma matkan aikana. Toinen kysymys koski matkan aikana käytettyä rahasummaa kokonaisuudessaan koko seurueelta. Samalla pyydettiin tietoa myös siitä, kuinka monta henkilöä kuului vastaajan seurueeseen, jonka kustannuksia yhteisestä pussista maksettiin. Jatkotarkasteluissa on esitetty rahankäyttöä euroa per henkilö ja euroa per henkilö per päivä.

Talvimatkailijat käyttivät matkan aikana ja matkaan rahaa Etelä-Pohjanmaalla keskimäärin 140 € yhtä matkailijaa kohden (per henkilö). Käytetyn rahan määrä kasvoi matkailijoiden viipymän pidentyessä. Vähiten rahaa käyttivät matkailijat, jotka eivät matkansa aikana yöpyneet maakunnassa. Nämä päivämatkailijat käyttivät rahaa keskimäärin 73 € per henkilö. Kolme yötä maakunnassa majoittuneet käyttivät eniten rahaa henkilöä kohden, keskimäärin 219 €. Niillä matkailijoilla, joilla viipyivät enemmän kuin kolme majoitusvuorokautta, ei rahan käyttö enää kasvanut. Osittain tämä johtuu myös näiden yleisemmin käyttämistä edullisemmista majoitusmuodoista (esim. sukulaisten/ystävien luona tai omalla tai vuokratulla mökillä). Päiväkohtainen rahankäyttö on suurinta päivämatkailijoilla; 73 € per matkailija per päivä (Taulukko 13).

Taulukko 13. Talvimatkailijoiden koko seurueen rahankäyttö yhteensä matkan aikana.

TALVI- MATKAILIJAT	n	Arvioikaa, kuinka paljon seurueenne yhteensä käytti rahaa Etelä- Pohjanmaalla matkan aikana (€)		Rahaa käytetty €/hlö		Rahaa käytetty € per hlö/ päivä	
		Keski- arvo	Medi- aani	Kes- kiarvo	Medi- aani	Keski- arvo	Medi- aani
En yöpynyt Etelä- Pohjanmaalla	113	210 €	150 €	73 €	50 €	73 €	50 €
Yhden yön	53	292 €	250 €	127 €	100 €	64 €	50 €
Kaksi yötä	77	442 €	350 €	182 €	167 €	61 €	56 €
Kolme yötä	35	708 €	700 €	219 €	175 €	55 €	44 €
Neljä yötä	27	442 €	320 €	154 €	111 €	31 €	22 €
Viisi yötä tai enemmän	86	521 €	400 €	160 €	120 €	27 €	20 €
Kaikki talvimat- kailijat	391	396 €	300 €	140 €	100 €	54 €	42 €

Kesämatkailijat käyttivät matkallaan selvästi talvimatkailijoita enemmän rahaa. Kesämatkailijat käyttivät matkalla Etelä-Pohjanmaalla keskimäärin 222 € per matkailija, kun talvella vastaava keskiarvo oli 140 €. Kesällä päivämatkailijat käyttivät noin kaksi kertaa niin paljon rahaa per henkilö kuin talvimatkailijat. Kesällä päivämatkailijan kulutus oli 147 euroa per henkilö. Myös kesällä useita öitä maakunnassa viipyvät matkailijat käyttivät selvästi päivämatkailijoita enemmän rahaa. Neljä yötä yöpyneet matkailijat käyttivät matkailijaa kohti eniten rahaa; 295 € per henkilö (Taulukko 14).

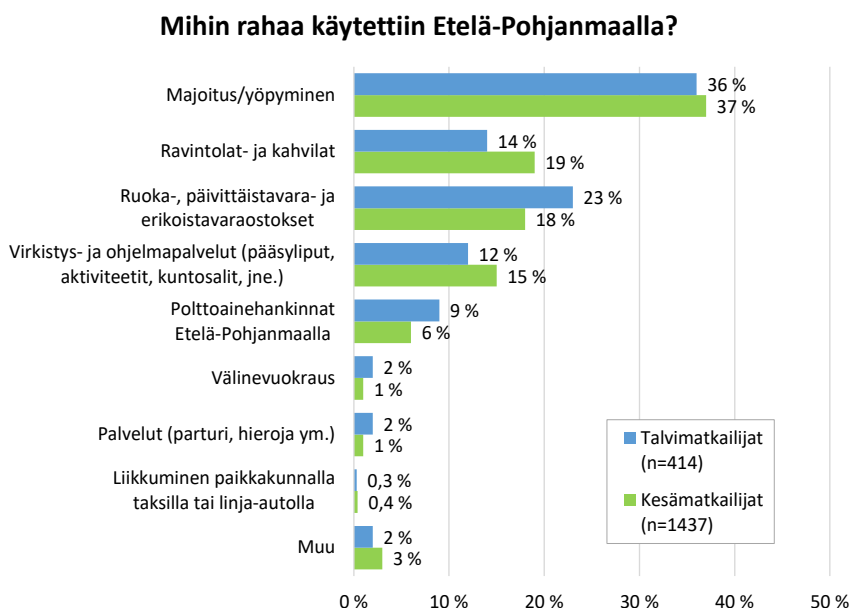
Taulukko 14. Kesämatkailijoiden koko seurueen rahankäyttö yhteensä matkan aikana.

KESÄ- MATKAILIJAT	Kuinka monta yötä yövyitte Etelä-Pohjan- maalla?	Arvioikaa, kuinka paljon seurueenne yhteensä käytti rahaa Etelä- Pohjanmaalla matkanne aikana (€)		Rahaa käytetty €/hlö		Rahaa käytetty € per hlö/ päivä	
		Keski- arvo	Medi- aani	Keski- arvo	Medi- aani	Keski- arvo	Medi- aani
En yöpynyt Etelä- Pohjanmaalla	235	332 €	175 €	147 €	50 €	147 €	50 €
Yhden yön	305	418 €	350 €	170 €	142 €	85 €	71 €
Kaksi yötä	336	693 €	600 €	246 €	200 €	82 €	67 €
Kolme yötä	200	803 €	700 €	274 €	235 €	68 €	59 €
Neljä yötä	73	800 €	800 €	295 €	233 €	59 €	47 €
Viisi yötä tai enemmän	227	789 €	500 €	265 €	160 €	44 €	27 €
Kaikki kesä- matkailijat	1376	608 €	450 €	222 €	150 €	84 €	58 €

Matkailijoita pyydettiin myös arvioimaan, kuinka paljon rahaa heiltä kului erilaisiin palveluihin ja hankintoihin. Kuviossa 12 on nämä vastaajien ilmoittamat rahasummat muutettu suhteelliseksi osuudeksi koko rahankäytöstä.

Matkailijoiden käyttämästä rahasta sekä talvella että kesällä kului eniten majoitukseen, yli kolmannes matkalla käytetyistä rahoista. Ravintoloihin ja kahviloihin matkailijoilta kului talvella 14 % ja kesällä 19 % maakunnassa käytetystä rahasta. Talvimatkailijoiden matkakuluista kului suurempi osuus (23 %) ruoka- ja päivittäistavaraostoksiin kuin kesämatkailijoilla (18 %). Talvella virkistys- ja ohjelmapalvelujen osuus oli 12 % ja kesällä 15 % kokonaisrahankäytöstä siitä huolimatta, että monet pääsylipulliset yleisötapahtumat oli koronan takia peruutettu tai yleisömääriä rajoitettu. Vaikka matkailijat liikkuvat matkoillaan pääsääntöisesti omalla autolla, polttoainehankinnat näyttelivät kuluina

melko vähäistä osuutta kokonaisrahankäytöstä maakunnassa (9 % talvella ja 6 % kesällä).

Kuvio 12. Talvi- ja kesämatkailijoiden rahan käytön jakautuminen eri palveluihin ja hankintoihin Etelä-Pohjanmaalla matkan aikana.

2.7 Etelä-Pohjanmaan matkailupalveluiden ja kohteiden suosittelu

Lomakkeen lopuksi matkailijoita pyydettiin arvioimaan, kuinka todennäköisesti he suosittelisivat Etelä-Pohjanmaalla käyttämiään matkailupalveluita ja kohteita muille. Tästä muodostuu NPS luku ns. suositteluindeksi Etelä-Pohjanmaan matkailupalveluille. Lisäksi matkailijoilla oli mahdollisuus omin sanoin kommentoida, mikä asia jäi tällä matkalla positiivisena mieleen, mitä mahdollisesti koettuja häiritseviä asioita ilmeni, puuttuiko jotain palveluja. Viimeiseksi oli vielä vapaa sana kommenteille.

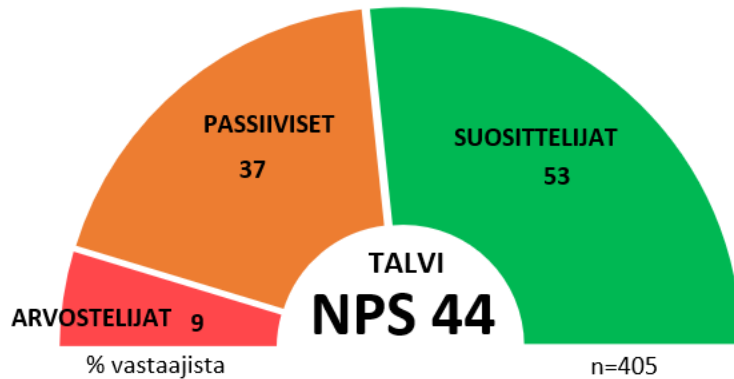
Matkailijoita pyydettiin matkansa jälkeen arvioimaan, kuinka todennäköisesti he suosittelisivat Etelä-Pohjanmaalla käyttämiään

matkailupalveluita ja kohteita muille käyttäen arviointiasteikkoa 1–10. Arviointiasteikossa arvosana 1 tarkoitti, että vastaaja suosittelisi erittäin epätodennäköisesti ja 10 erittäin todennäköisesti. Tulosten tarkastelussa arvosanoja 1–6 antaneet vastaajat tulkittiin arvostelijoiksi tai kriitikoiksi, arvosanojen 7–8 antajat passiivisiksi tai neutraaleiksi ja arvosanojen 9–10 suosittelijoiksi (Kuvio 13).

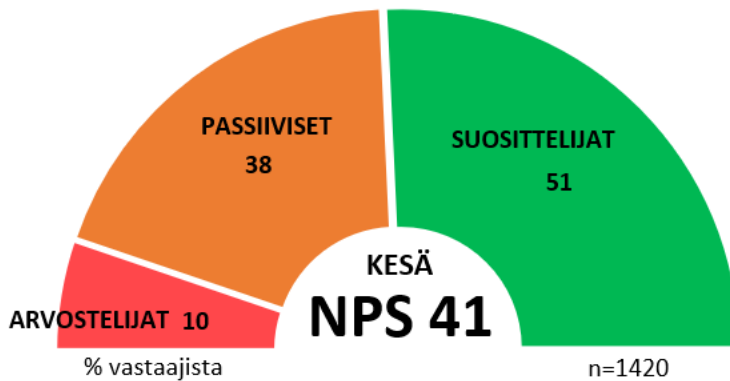
Sekä talvimatkailijoiden että kesämatkailijoiden tyytyväisyys tämän mittarin mukaan näytti olevan likimain samaa tasoa. Hieman yli puolet sekä talvi- että kesämatkailijoista tulkittiin suosittelijoiksi, noin 10 % arvostelijoiksi ja alle 40 % oli passiivisia matkailijoita. Vähentämällä suosittelijoiden suhteellisesta osuudesta arvostelijoiden osuus, saatiin NPS-luku eli netto-suosittelemisindeksi, joka oli talvimatkailijoiden kohdalla 44 ja kesämatkailijoilla 41. Etelä-Pohjanmaalla vierailleet matkailijat olivat siis sekä talvella että kesällä pääosin hyvin tyytyväisiä käyttämiinsä matkailupalveluihin ja kohteisiin.

Selvityksen kaikkien matkailijoiden NPS on 42 (n=1825), mikä on hyvää tasoa, lähellä erinomaista. NPS voi alimmillaan olla -100 ja korkeimmillaan 100. Luonnollisesti mitä negatiivisempi NPS, sitä enemmän on tarpeen miettiä parannettavia asioita. Positiivisia alle 50 olevia NPS lukuja pidetään yleisesti hyvänä, 50–70 erinomaisina ja NPS yli 70 sanotaan olevan maailmanluokkaa. NPS luku kertoo senhetkisen tilanteen, mutta se ei yksin vielä ole riittävä eikä siihen voi sinällään tuudittautua. NPS ei myöskään kerro, mikä on hyvin tai mitä parannettavaa palveluissa tai kohteissa on, kysymyksen jälkeen onkin aina hyvä olla tilaa avoimille kommenteille, kuten tässäkin kyselyssä oli. Näistä vastauksista saatiin konkreettista palautetta matkailijoilta positiivisista kokemuksista, häiritsevistä asioista ja mahdollisista koetuista puutteista matkalla (Luku 4.2 – 4.4).

**Talvimatkailijat: Etelä-Pohjanmaalla käytettyjen
matkailupalvelujen ja kohteiden
suosittelun todennäköisyys**

**Kesämatkailijat: Etelä-Pohjanmaalla käytettyjen
matkailupalvelujen ja kohteiden
suosittelun todennäköisyys**

Kuvio 13. Talvi- ja kesämatkailijoiden Etelä-Pohjanmaan matkailupalvelujen ja muiden kohteiden suosittelun todennäköisyys ja NPS.

Jatkossa tarkasteltiin NPS lukuja vastaajien eri taustatietojen suhteen (Taulukko 15). Talvella aikuisista muodostuneissa seurueissa matkailleiden NPS oli 50, kun lapsia seurueissa olleilla se oli 40. Kesällä seurueilla, joilla oli mukana eri-ikäisiä lapsia, NPS oli 46 ja aikuisten seurueilla se oli huomattavasti alhaisempi 33.

Talvi- tai kesämatkailijoilla ei NPS-luvuissa ollut juurikaan eroa sillä asuiko matkailija Etelä-Pohjanmaalla vai ei. Myös kysyttäessä suhdetta Etelä-Pohjanmaahan (asuu, on jokin muu side, ei asu, eikä ole em. kontakteja) talvella ja kesällä matkailleilla NPS oli hyvää tasoa 40 tai suurempi.

Talvella yksin tai perheen kanssa matkailleiden NPS oli 45, kun ystävien, sukulaisten tai työkaverien seurueissa (aikuisseurueissa) matkanneilla se oli selkeästi alhaisempi 38. Vastaavasti kesällä trendi oli toisinpäin, yksin (36) tai perheen kanssa (42) olleet matkailijat antoivat selkeästi alhaisemman NPS:n kuin muunlaisissa seurueissa matkailleet (47 ja 52).

Talvimatkailijoilla, joiden pääkohde oli Etelä-Pohjanmaalla tai muualla, oli molemmilla NPS 44. NPS oli 44 myös niillä kesämatkailijoilla, joiden pääkohde oli Etelä-Pohjanmaalla. Kesällä Etelä-Pohjanmaan ohittaneet ohikulkumatkailijoiden NPS oli vain 28.

Matkailijat, jotka eivät yöpyneet Etelä-Pohjanmaalla tai vastaavasti pidempään viipyneet antoivat korkeampia suositteluarvioita kuin pari yötä viipyneet. Mikäli matkailija ei yöpynyt Etelä-Pohjanmaalla NPS oli talvella 44 ja kesällä 41. Jos hän yöpyi 1–2 yötä eli tyypillisesti viikonlopun ajan, NPS oli 38 (talvi ja kesä). Sen sijaan kolme yötä tai jopa kauemmin viipyneet matkailijat olivat todennäköisiä suosittelijoita, NPS oli talvimatkailijoilla 49 ja kesällä 45.

Taulukko 15. Talvi- ja kesämatkailijoiden suositteluindeksi NPS taustatekijöittäin esitettynä.

	Matkailijoiden suositteluindeksi NPS	
Matkaseurue	Talvimatkailijat	Kesämatkailijat
Matkaseurueessa vain aikuisia	50	33
Matkaseurueessa mukana eri-ikäisiä lapsia	40	46
Asuinpaikkakunnan sijainti	Talvimatkailijat	Kesämatkailijat
Asuu Etelä-Pohjanmaalla	44	45
Asuu muualla Suomessa	44	41
Millainen suhde on Etelä-Pohjanmaahan?	Talvimatkailijat	Kesämatkailijat
Asuu Etelä-Pohjanmaalla	45	46
On jokin muu side Etelä-Pohjanmaahan	41	42
Ei asu, eikä ole em. kontakteja Etelä-Pohjanmaahan	46	40
Matkustaako yksin, perheen kanssa tai seurueessa?	Talvimatkailijat	Kesämatkailijat
Yksin	45	36
Perheen kanssa	45	41
Ystävien/sukulaisten/työkaverien kanssa	38	47
Ryhmämatkalla (väh. 10 hlöä)	*)	52
*) Talvimatkailijoissa kaksi seuruetta		
Missä matkan pääkohde on?	Talvimatkailijat	Kesämatkailijat
Matkan pääkohde Etelä-Pohjanmaalla	44	44
Matkan pääkohde muualla kuin Etelä-Pohjanmaalla	44	28
Kuinka monta yötä yöpyi tällä Etelä-Pohjanmaan matkalla?	Talvimatkailijat	Kesämatkailijat
Ei yhtään	45	41
Yöpyi 1-2 yötä	38	38
Yöpyi 3 yötä tai kauemmin	49	45

2.8 Avoin palaute matkailupalveluista ja kohteista

Kyselyn lopussa kysyttiin matkailijoilta avointa omin sanoin kerrottavaa palautetta matkalta mieleen jääneistä positiivisista ja häiritsevista asioista, palveluissa havaittuja puutteita tai parannustoiveita, ja lopuksi oli vielä tilaa vapaalle sanalle.

2.8.1 Matkalta mieleen jääneitä positiivisia asioita

Matkailijoita pyydettiin kommentoimaan omin sanoin, mikä asia jäi tältä viimeisimmältä Etelä-Pohjanmaan vierailulta positiivisena mieleen. Seuraavassa on esitetty yleisimmin avoimista kommentteista esille nousseita teemoja ja lainauksia matkailijoiden kommentteista. Talvimatkailijoista 57 % (n=414) ja kesämatkailijoista 58 % (n=1437) kommentoi jotain positiivista Etelä-Pohjanmaan vierailultaan. Matkailijoilla oli jäänyt todella runsaasti positiivisia kokemuksia matkaltaan mieleen.

”Kyllähän se on kokonaisuus eli aakeus ja laakeus sekä sen tuoma sielunrauha. Outoa, mutta rakastettavaa sakkia, suoraa ja avointa.”

Koko matkaan kokonaisuutena olivat monet matkailijat tyytyväisiä (n=35) ja mieleen oli jäänyt positiivisena koko matka. Monet matkailijat kuvasivat runsassanaisesti ja positiivisesti matkaansa, mikä myös ilmentää tyytyväisyyttä matkaan kokonaisuutena.

”Koko reissu kaikkine kokemuksineen!”

”Retki toi ihanaa vaihtelua korona-arkeen ilman, että siitä tuli huono omatunto. Etäisyys- ym. asiat oli hyvin hoidettu.”

Erilaisia palveluun liittyviä positiivisia kommentteja oli yhteensä 230 kappaletta. Palvelua ja asiakaspalvelua kommentoitiin lukuisilla erilaisilla adjektiiveilla, sen kuvattiin olleen esimerkiksi ystävällistä, hyvää, joustavaa, mukavaa, vieraanvaraista,

loistavaa, nopeaa, huomioivaa, positiivista, ammattitaitoista, lapsiystävällistä, koronan huomioonottavaa, ennakoivaa, tehokasta, riittävää, kohtuuhintaista ja edullista. Monissa palvelua koskevista kommentteista mainittiin myös kohteen henkilökunta ja työntekijät, ja heidän asenteensa ja toimintansa myönteisenä kokemuksena. Useita hotelleja positiivisten kommenttien joukossa mainittiin monesti myös nimeltä.

**”Henkilökunnan positiivinen asenne ja joustavuus. Ilma-
piiri hotellissa oli kodinomainen ja erittäin ystävällinen.
Asiat hoitui! =) Suurkiitos kaikille!”**

**”Pohjalainen mutkaton, suora ja rehti palveluasenne asi-
akkaita kohtaan.”**

”On kuin oltais kylässä tutuilla.”

**”Kasvomaskit käytössä koko henkilökunnalla, ei liikaa
yleisöä kohteessa ja rento meininki.”**

Eteläpohjalainen luonto, ympäristö ja niiden avaruus ja kii-
reettämyys olivat monien matkailijoiden mieleen sekä talvella
että kesällä matkailijoiden kirjoittamissa vastauksissa. Kauniit
maisemat oli yleisin kommentti, myös ihanat ja rauhalliset mai-
semat sekä lakeus mainittiin useita kertoja. Yhteensä alueen
ympäristöön, luontoon ja maisemaan liittyviä kommentteja oli
132 kappaletta. Talvella positiivisissa kokemuksissa mainittiin
usein hyvät, hoidetut ladut ja latuverkostot, laskettelurinteet ja
niiden hoito.

Yli 150 matkailijaa mainitsi positiivisissa kommentteissa majoitus-
paikkansa matkan aikana, kehuttiin hotelleja, maatilamajoituksia
ja vuokramökkejä. Majoituksissa hyvinä asioina henkilökunnan
ja palvelun lisäksi mainittiin mm. siisteys, tilavuus, erikoisuus,
väljyys, rauhallisuus, sijainti ja hyvä ilmasto. Hyvä ruoka nousi
esille majoituspaikkojen kommentteissa, mutta ruoka sai kiitosta
myös omissa erillisissä kommentteissa.

Talvella Ähtärin eläinpuiston mainitsi positiivisena kokemuksena 29 matkailijaa ja kahdeksan vastaajaa mainitsi erikseen ihanat pandat. Vastaavasti kesämatkailijoista 93:lle eläinpuisto ja 36:lle pandat olivat olleet positiivinen mieleen jäänyt kokemus. Talvella huvipuisto Powerpark oli suljettu, kesämatkailijoista 56 mainitsi huvipuiston positiivisena kokemuksena matkaltaan. Myös Miljoonativoli Tuurissa oli monille positiivinen kokemus.

Kesäkyselyssä mainittiin erilaisia urheilulajeja ja -tapahtumia positiivisina kokemuksina, esimerkiksi keilailu, pesäpallo, golf, padel ja yleisurheilu. Maakunnan nähtävyyksiä mainittiin myös nimeltä, esimerkiksi Aalto-keskus, Lakeuden Risti, Seinäjoen kaupunginkirjasto, Wanha Markki ja Pirula Seinäjoella, Kauhan Puukkomuseo, Nelimarkka-museo Alajärvellä, Kammikylä Kauhajoella, Kulttuurikeskus Vanha Paukku Lapualla ja Kyrö Distillery Isossakyrössä. Lisäksi nimettiin taidegallerioita eri paikkakunnilta.

2.8.2 Matkalla koettuja häiritseviä asioita

Vastaavasti matkailijoilla oli mahdollisuus omin sanoin kertoa, jos he olivat kokeneet matkalla jotain häiritseviä asioita ja mitä nämä olivat olleet. Talvella vastanneista matkailijoista noin 26 % (n=414) ja vastaavasti kesällä 28 % (n=1437) oli kokenut jotain häiritsevää Etelä-Pohjanmaan matkallaan ja kommentoi sitä.

Asiakaspalvelua kommentoitiin runsaasti, se oli muun muassa tyyliä, huonoa, työkeää, ei saanut hymyä palvelutiskillä tai ei tervehditty asiakasta. Palvelun tasossa monet kokivat olevan parantamisen varaa. Hotelleista oli lukuisia kommentteja, annettiin remontointiehtotuksia ja moitittiin kalliita majoitushintoja. Majoitusten hinta-laatusuhde ei ollut useiden matkailijoiden mielestä kohdallaan. Kesällä 2021 koettiin poikkeuksellisen pitkään jatkuneella kuumalla kesäsäällä häiritsevänä tekijänä majoituspaikkojen huono ilmastointi tai sen puute. Lisäksi kom-

mentoitiin yleistä korkeaa hintatasoa alueella koskien kauppoja, ravintoloita ja palveluja.

”Asiakaspalvelua saisi kehittää... Missään ei koskaan tervehditä, kiitetä, moikata, hymyä tuskin irtoaa asiakaspalvelutilanteissa.”

”Majoitusmahdollisuuksia huonosti tarjolla! Hinta-laatusuhde majoituksessa Suomen muuhun tasoon verrattuna älytön. Myös hyviä ruokapaikkoja oli vaikea löytää. Ylipäättään nähtävää tuntui olevan melko vähän, vaikka yritin löytää esimerkiksi melontamahdollisuuksia jne. luontoaktiviteetteja.”

Siisteys majoituskohteissa puhututti matkailijoita. Useat kaipaivat parempaa huolehtimista huoneiden ja mökkien siisteydestä. Myös ravintoloita koskien mainittiin korona-ajan puutteellinen hygienia ja terveysturvallinen palvelu, esimerkiksi käsidesiä puuttui, henkilökunta ei käyttänyt maskeja ja turvaväleistä ei huolehdittu. Ravintoloiden ruoan taso kirvoitti myös moitteita matkailijoilta. Jätteiden lajittelu ja kierrätys ovat asioita, joihin matkailijat tänä päivänä kiinnittävät huomiota. Näiden kierrätyspisteiden puuttuminen oli havainnoitu.

”Häiritsi jonkin verran piittaamattomuus maskien ja käsidesin käytön suhteen. Siviileillä, ei kenelläkään asiakaspalvelussa. Suomessa kaikki menee kiinni aika varhain, se tuntuu vähän ärsyttävältä.”

Huonot kulkuyhteydet maakunnassa mainittiin useita kertoja. Hankalana koettiin se, että ilman omaa autoa Etelä-Pohjanmaalla oli vaikea liikkua kohteisiin. Julkisilla kulkuneuvoilla pääsee vain Seinäjoelle ja muualle liikkuminen oli vaikeaa ilman omaa autoa.

2.8.3 Puutteita palveluissa

Matkailijat saivat kyselyssä kertoa omin sanoin, mitä tai millaisia mahdollisia palveluita he olisivat kaivanneet Etelä-Pohjanmaalla matkaillessaan. Ruoka erityisesti korostui vastauksissa: talven vastaajista 25 ja kesän vastaajista 76 toi esiin ruoka- ja ravintolapalvelut. Puutteet tiedon löydettävyydessä esiintyivät useissa vastauksissa ja palveluilta kaivattiin ylipäättään korkeampaa laatua.

Talven vastauksissa toivottiin erityisesti laadukkaampaa ruokaa sekä ruoan suhteen monipuolisempia vaihtoehtoja. Talven vaikea koronatilanne ja ravintolapalveluihin kohdistuneet koronarajoitukset myös näkyvät vastauksissa, sillä matkailijat eivät yksinkertaisesti olleet aina löytäneet avoinna olevia ruokapaikkoja eivätkä päässeet vierailemaan haluamissaan ravintoloissa.

Kesän vastauksissa erityispiirteinä näkyi koronarajoitusten sijaan helteen vaikutus: vastaajat olisivat erityisesti kaivanneet majoituspalveluissa ilmastointia sekä helposti saatavaa tietoa matkakohhteesta sijaitsevista uimapaikoista. Kesän vastauksissa myös tuli esiin palveluiden laatu erityisesti ruoka- ja majoituspalveluissa. Majoituspalveluihin toivottiin parempia sänkyjä ja ravintolapalveluihin monipuolisuutta sekä esimerkiksi kasvisruokavaihtoehtoja. Ruoka ja lepo ovat tärkeä osa matkakokemusta, ja puutteet niissä voivat heijastua matkakokemukseen kokonaisuutena.

Sekä talven että kesän vastauksissa toivottiin enemmän vaihtoehtoja lasten ruokailuun: kommentoitiin toivottiin erityisesti terveellisempiä vaihtoehtoja tarjottujen pizzojen, burgereiden ja uppopaistettujen ruokien ohelle. Myös tiedon tarve tuli vastauksissa esiin: paremmat opasteet, helpompi tiedon löydettävyys verkossa sekä tiedon jakaminen alueen palveluista, aktiviteeteista ja esimerkiksi luontoreiteistä ja uintimahdollisuuksista ovat tärkeitä matkailijoiden tyytyväisyyden edistämiseksi. Etelä-Pohjanmaan maine perhematkailukohteena tunnetaan, mutta vastauksissa

toivottiin enemmän lapsiperheille kohdistettuja palveluita: lapsille erilaisia aktiviteetteja, lastenhoitopalveluita sekä lapsiperheille suunnattuihin kohteisiin ja ravintoloihin laajempia aukioloaikoja.

Palveluiden laatu, monipuolisuus ja paikallisuus nousivat vastauksissa merkittävinä seikkoina. Asiakaspalvelun laatua kritisoitiin joissakin vastauksissa, ja joillekin matkailijoille oli näkynyt koko matkailutoimialaa piinannut työntekijäpula.

Matkailijat kaipaavat runsaasti erilaisia kohteita ja nähtävää, kuten eräs vastaaja kirjoitti havainnollistavasti:

“Koska nähtävää tuntui olevan liian vähän, suosittelisin koostamaan eri kunnille esim. päivän vierailukohde -tyypisiä valmiiksi suunniteltuja reittejä. Koska välimatkat ovat pitkiä, helpottaisi se myös oman ajoreitin suunnittelua ja kohteissa vierailua. Nyt yhden nähtävyyden lisäksi täytimme aikaa muutamalla vierailukohteella, mutta emme olisi saaneet aikaa kulumaan enempää alueella...”

2.8.4 Matkailijoiden loppukommentit

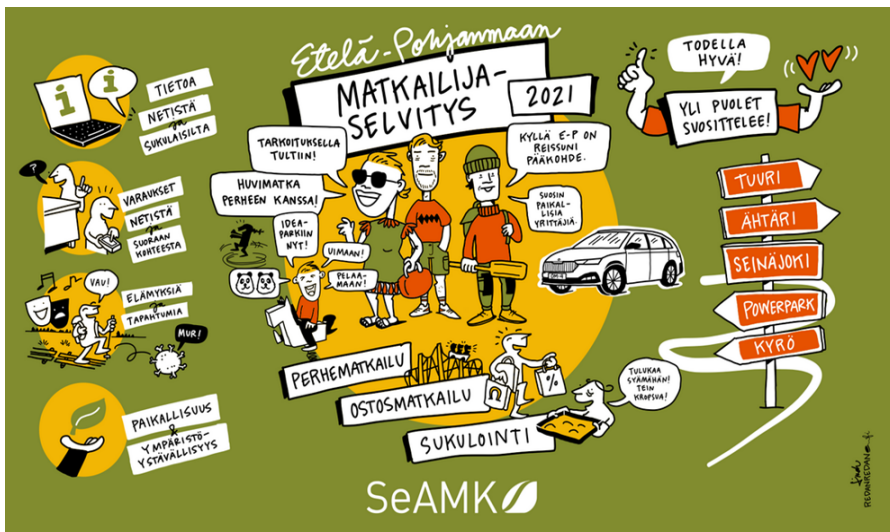
Etelä-Pohjanmaan matkailijaselvityksen lopussa annettiin vastaajille mahdollisuus vapaaseen sanaan, ja moni vastaaja hyödynsi siinä tilaisuuden kehua Etelä-Pohjanmaan matkailupalveluita. Aitous, luotettavuus ja paikallisuus toistuivat sekä palveluita että kohtaamisia koskevissa palautteissa. Eteläpohjalainen murre, kulttuuri sekä maisemat keräsivät myös kiitosta.

Vapaassa sanassa esitettiin myös kritiikkiä, mm. hankaluudesta saavuttaa eteläpohjalaiset matkakohteet julkisilla kulkuvälineillä sekä siitä, että tietoa on ollut vaikeaa löytää kootusti. Vastaajat toivoivat enemmän yhteistyötä myös eri kuntien matkailutoimijoiden välillä sekä valmiiksi suunniteltuja kiertoreittejä, jotka auttaisivat suunnittelemaan matkaa ja joiden kautta voisi löytää uusia mielenkiintoisia käyntikohteita. Kiinnostus luontoreittejä kohtaan näkyy aineistosta, ja matkailijat olisivatkin kaivanneet enemmän tietoa niistä myös paikan päällä.

3 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

3.1 Yhteenveto tuloksista

Matkailijaselvityksen päätavoitteena oli selvittää Etelä-Pohjanmaan matkailun vetovoimatekijöitä sekä toisaalta Etelä-Pohjanmaalla matkailleiden matkailijoiden profiilia ja kokemuksia toteutuneista matkoista. Seuraavassa on esitetty yhteenveto tutkimuksen tuloksista raportin alussa esitettyihin tutkimuskysymyksiin (Luku 1.3). Kuvassa 2 on esitetty tiivistetysti Etelä-Pohjanmaan matkailijaselvityksen 2021 keskeiset tulokset.

Kuva 2. Etelä-Pohjanmaan matkailijaselvitys 2021 keskeiset tulokset.

Matkailijoiden profiili; mistä tullaan ja kuinka usein, millaisella seurueella, kauanko matkalla viivytään ja missä yövytään?

Pääsääntöisesti matkailijat olivat Etelä-Pohjanmaalla vapaa-ajanmatkalla. Matkaseurueessa oli pääsääntöisesti mukana läheisiä omasta perheestä ja kulkuvälineenä oli henkilöauto. Yli puolella matkailijoista oli mukana matkaseurueessa alle 18-vuotiaita lapsia.

Talvimatkailijoista noin 70 % tuli neljän maakunnan alueelta. Eniten matkailijoita oli Etelä-Pohjanmaalta (28 %). Uudeltamaalta tuli 14 % matkailijoista samoin kuin Pohjanmaalta ja Pirkanmaalta. Kesällä matkailijat tulivat Etelä-Pohjanmaalle kauempaa ja laajemmalta alueelta kuin talvella. Kesämatkailijoissa omassa maakunnassa asuvia oli (11 %) ja selvästi vähemmän kuin talvimatkailijoissa (28 %). Eniten kesämatkailijoita tuli Uudeltamaalta (25 %).

Etelä-Pohjanmaan talvimatkailijoista 2/3 ja kesämatkailijoista lähes puolet joko asui Etelä-Pohjanmaalla tai heillä oli jonkinlainen erityinen side tai suhde Etelä-Pohjanmaahan. He olivat esimerkiksi asuneet aikaisemmin Etelä-Pohjanmaalla tai heidän sukulaisiaan tai ystäviään asui maakunnassa. Kyselyaineiston mukaan talvella lähes puolet ja kesällä 2/3 maakunnassa yöpyvistä matkailijoista yöpyi maksullisessa majoituksessa. Suosituin majoitusmuoto oli sekä talvella että kesällä hotellimajoitus.

Mitkä ovat Etelä-Pohjanmaan matkailun vetovoimatekijät?

Noin 90 prosentille talvimatkailijoista ja hieman yli 80 prosentille kesämatkailijoista Etelä-Pohjanmaa oli matkan pääkohde. Matkailijoiden arvioidessa syitä, miksi matka suuntautui Etelä-Pohjanmaalle, matkan tarkoitus oli sekä talvella että kesällä useimmiten joko perhematkailukohteissa käynti (eläinpuistot, huvipuistot jne.), ostosmatkailu tai sukulaisten ja tuttavien luona vierailu. Talvella matkan tarkoitus oli lisäksi usein urheilu ja liikunta (esimerkiksi laskettelu).

Vaikka matkalla saattoi olla jokin selkeä tarkoitus, matkailijat tunnistivat myös lukuisia muita syitä, miksi matka kohdentui Etelä-Pohjanmaalle. Näitä muita monille tärkeitä syitä edellä esitettyjen matkan päätarkoitusten lisäksi olivat maakunnan muut käyntikohteet ja nähtävyydet, halu tukea kotimaisia matkailuyrittäjiä sekä pohjalainen maisema ja luonto. Talvella myös koronatilanne ja Etelä-Pohjanmaan alhaiset ilmaantuvuusluvut,

matkakohteen sijaitseminen lähellä asuinpaikkakuntaa sekä jokin tietty harrastus vaikutti monilla vahvasti siihen, että matkakohde oli juuri Etelä-Pohjanmaa.

Mitä matkailijat maakunnassa tekevät ja mistä ovat kiinnostuneita (aktiviteetit ja palvelut)?

Sekä talvi- että kesämatkailijoiden keskuudessa eniten Etelä-Pohjanmaan matkailupalveluista ja aktiviteeteista kiinnostusta herättivät matkan päätarkoitukseen liittyvät aktiviteetit. Ostosten teko, lapsiperheiden kohteet kuten eläinpuisto ja huvipuistot (kesä), kylpyläpalvelut/uinti sekä luontoreitit/vaellus olivat niin kesällä kuin talvellakin neljän suosituimman aktiviteetin joukossa. Näitä aktiviteetteja yli puolet vastaajista oli joko tehnyt tai oli kiinnostunut jatkossa tekemään matkaillessaan Etelä-Pohjanmaalla. Muita hyvin suosittuja tekemisiä tai palveluita olivat elämyspalvelut, musiikkitapahtumat tai konsertit, messut, teatteri sekä hyvinvointipalvelut ja hoidot sekä talvella hiihto ja laskettelu. Kaikkiaan Etelä-Pohjanmaalla näyttäisi olevan kysyntää hyvin monimuotoiselle matkailupalveluiden tarjonnalle. Sosiaalisen, ympäristöllisen ja yhteiskunnallisen vastuullisuuden merkitys matkailijoille.

Yleisesti voidaan todeta vastuullisuuden ja siihen liittyvien tekijöiden olevan valtaosalle matkailijoita tärkeitä. Esimerkiksi sitä, että matkailuyritys työllisti paikallisia, yli 80 % piti tärkeänä. Vastaavasti mahdollisuutta syödä matkailukohteissa paikallista ruokaa lähes 80 % piti tärkeänä sekä perinnemaisemia ja ympäristöystävällisyyttä palveluissa yli 70 %. Myös terveysturvallisuuden matkailijat kiinnittivät huomiota. Kesän kyselyssä 77 % matkailijoista piti tärkeänä, että matkailuyritys tai alue kiinnittää huomiota terveysturvallisuuteen toisin sanoen korona ja sen vaikutukset palveluihin. Vaikka nämä vastuullisuuskysymykset eivät kenties nouse varsinaiseksi vetovoimatekijäksi, kannattaa niitä kohteissa huomioida ja pitää esillä.

Kuinka paljon matkailijat jättivät rahaa maakuntaan?

Matkailijoita pyydettiin matkan jälkeen arvioimaan, kuinka paljon heidän seurueensa käytti matkan aikana rahaa Etelä-Pohjanmaalla. Samalla pyydettiin tietoa myös siitä, kuinka monta henkilöä kuului vastaajan seurueeseen, jonka kustannuksia yhteisestä pussista maksettiin. Talvimatkailijat käyttivät koko matkan aikana tai matkaan rahaa keskimäärin 140 € ja kesämatkailijat 222 € per henkilö. Talvimatkailijoiden vähäisempää rahan käyttöä selittää mm. runsaampi maksuttoman majoituksen käyttö. Viipymän pidentyessä myös rahan käyttö kasvoi. Eniten matkailijaa kohti koko matkan aikana käyttivät talvella kolme yötä yöpyneet (keskimäärin 219 € per henkilö) ja kesällä neljä yötä yöpyneet matkailijat (295 € per henkilö).

Matkailijoiden tyytyväisyys Etelä-Pohjanmaan matkailupalveluihin

Etelä-Pohjanmaalla kohdatut matkailijat olivat sekä talvella että kesällä pääosin hyvin tyytyväisiä matkan aikaisiin kokemuksiinsa. Matkailijoiden arvioidessa matkan jälkeen, kuinka todennäköisesti he suosittelisivat Etelä-Pohjanmaalla käyttämiään matkailupalveluita ja kohteita muille (NPS), hieman yli puolet sekä talvi- että kesämatkailijoista tulkittiin suosittelijoiksi, noin 10 % arvostelijoiksi ja alle 40 % passiivisiksi. NPS-luku oli talvimatkailijoilla 44 ja kesämatkailijoilla 41, jotka voidaan tulkita hyväksi.

Millaisia olivat matkailijoiden positiivisimmat ja häiritsevimmät kokemukset Etelä-Pohjanmaan matkalta?

Reilusti yli puolet vastanneista matkailijoista oli avoimissa palautteissa nostanut esille jonkin positiivisen kokemuksen viimeisimmältä Etelä-Pohjanmaan matkaltaan. Yleisimmin nämä kokemukset liittyivät saatuun tai koettuun hyvään palveluun tai maisemaan, luontoon ja ympäristöön tai kokonaisvaltaiseen ko-

kemukseen. Noin joka neljäs vastaaja oli kysyttäessä nostanut avoimessa palautteessa esille joitain häiritseviä kokemuksia matkaltaan. Suuri osa näistä häiritsevistä kommentteista liittyi majoitukseen, majoituksen heikkoon kuntoon ja siisteyteen. Hyvästä palvelusta lukuisat matkailijat antoivat positiivista palautetta, toisaalta useat olivat kokeneet sen myös häiritsevän huonoksi. Myös huonot julkiset liikenneyhteydet ja heikko hinta-laatusuhde majoituksessa ja ruoassa nostettiin usein vastauksissa esille.

3.2 Selvityksen rajaukset

Tulosten analysoinnissa ja tulkinnessa on syytä huomioida, että vuoden 2021 matkailijaselvitys toteutettiin perin poikkeuksellisissa olosuhteissa. Korona vaikutti vahvasti siihen, millaisia matkailupalveluita oli ylipäättään tarjolla. Talvella koronarajoitukset olivat tiukimmillaan, jolloin esimerkiksi urheilutapahtumia järjestettiin ilman yleisöä, teatterit sulki ovensa ja messu- ym. tapahtumia peruttiin rajoitusten takia. Myös ravintoloiden toimintaa rajoitettiin esimerkiksi asiakaspaikkojen ja aukioloaikojen rajauksilla ja maaliskuussa ravintolat jopa suljettiin poikkeuslailla kolmeksi viikoksi. Kesällä koronarajoitukset hieman helpottivat, mutta siitä huolimatta monet maakunnan isot musiikkitapahtumat peruttiin (esimerkiksi Provinssi ja Tangomarkkinat Seinäjoella, Ilmajoen Musiikkijuhlat, Nummirock Kauhajoella) ja monien paikkakuntien kesäteatterit pitivät välivuotta epävarmassa tilanteessa. Korona vaikutti siten paljon myös siihen, miksi matkailijat maakuntaan tulivat ja mitä palveluita täällä käytettiin.

Haastattelupaikkojen valinnassa on pyritty huomioimaan erilaiset kohteet eri puolilla maakuntaa. Talven matkailijahaastatteluista 262 tehtiin hotelleissa ja muissa majoituskohteissa ja 488 erilaisissa käyntikohteissa. Kesällä vastaavasti 1429 haastattelua tehtiin hotelleissa ja muissa majoituskohteissa ja 1048 käyntikohteissa.

3.3 Johtopäätökset ja suositukset

Selvitys antaa hyvän kuvan Etelä-Pohjanmaalla matkailevien näkemyksistä ja kokemuksista Etelä-Pohjanmaasta matkailumaakuntana. Selvityksen toteutusaikana vuoden 2021 talvella ja kesällä koronapandemia häiritsi merkittävästi matkailualan toimintaa. Toisaalta koronapandemian myötävaikutuksesta Etelä-Pohjanmaalle tuli runsaasti uusia matkailijoita. Kansainvälisen matkailun rajoitusten ja Etelä-Pohjanmaan kohtuullisen hyvän koronatilanteen vuoksi monien matkailijoiden ulkomaanmatka vaihtuikin kotimaanmatkaksi kohteena Etelä-Pohjanmaa. Ratkaisevaa on tulevana vuosina, näkevätkö matkailijat kotimaan ja Etelä-Pohjanmaan edelleen varteenotettavana matkakohteena kansainvälisen matkailun vapautuessa.

NPS eli nettosuosittelemisindeksi oli talvimatkailijoilla 44 ja kesämatkailijoilla 41. Korkea NPS kertoo, että Etelä-Pohjanmaalla matkailleet olivat pääsääntöisesti varsin tyytyväisiä matkaansa; kyselyyn vastanneista hieman yli puolet suosittelee alueen matkailupalveluita ja kohteita. Matkailijoilta saatavia hyviä palautteita ja suositteluja alueen palveluista kannattaisikin säännöllisesti kerätä ja hyödyntää markkinoinnissa ja myynninedistämässä.

Hyvä ja ystävällinen palvelu sekä siistit ja laadukkaat majoitukset saivat paljon positiivista palautetta matkailijoilta. Aitous, luotettavuus ja paikallisuus toistuivat positiivisina asioina sekä palveluita että kohtaamisia koskevilla palautteilla. Paikallisuutta kannattaa pitää esillä myös ruokaan ja palveluihin liittyvin taustatiedoin ja tarinoin.

Toisaalta kaikkien matkailijoiden kokemukset eivät olleet yhtä onnistuneita. Palvelun laatu ja henkilökunnan hymyttömyys, majoituskohteen huono kunto ja siisteys sekä ravintoloiden ruoan taso olivat tyypillisimpiä kehitettäviä asioita, joihin kannattaa jatkossa kiinnittää huomiota, jotta ne vastaisivat paremmin nykypäivän

matkailijoiden vaatimuksia. Lisäksi matkailijat toivoivat kiinnitettävän huomiota jätteen lajitteluun ja kierrätykseen. Myös kausityöntekijöiden perehdyttämiseen ja terveysturvallisuuteen kannattaa matkailualan yrityksissä kiinnittää erityistä huomiota. Talvi- ja kesämatkailijat käyttivät matkallaan virkistys- ja ohjelmapalveluihin rahaa yli 10 % kaikista matkan kuluista. Tämän palvelutarjonnan lisääminen ja parempi esilletuominen pidentää matkailijoiden viipymää alueella ja kasvattaa matkailutuloa. Myös kahviloiden ja ruokaravintoloiden monipuolisemmalla tuotevalikoimalla voidaan lisätä myyntiä. Kiinnostus luontomatkailupalveluita kohtaan oli runsasta, nämä kannattaisikin tuotteistaa ja huolehtia matkailullisesti merkittävien reittien ylläpidosta ja reittikuvauksista.

Selvityksen mukaan matkailijat hakivat tietoa matkan suunnitteluvaiheessa pääosin matkailuyritysten tai kohteen omilta verkkosivuilta, sukulaisilta ja tuttavilta sekä sosiaalisesta mediasta. Matkan aikana varauksia ja lippuhankintoja tehtiin paikan päällä ilman ennakkovarausta ja kohteen verkkosivuilta varausjärjestelmän kautta. Tietoa haettiin jonkin verran myös online-varauskanavista, muiden matkailijoiden suositteluista ja arvioista kuten blogeista ja keskustelupalstoilta sekä teemapohjaisilta verkkosivustoilta. Täten monikanavaisuutta on suositeltavaa hyödyntää tiedon tarjoamiseksi ja myynnin edistämiseksi.

Vapaassa sanassa esitettiin kritiikkiä siitä, että tietoa on ollut vaikeaa löytää kootusti. Matkailijat kertoivat kaivanneensa ajantasaista tietoa esimerkiksi vapaa-ajanviettomahdollisuuksista kuten luontoreiteistä ja uimarannoista sekä palveluista kuten aukioloajoista ja ruokalistoista. Alueen kokonaisvaltaisen vetovoimaisuuden kannalta on tärkeää, että asiakkaita osataan ohjata sekä maksuttomien aktiviteettien (puistot, luontoreitit, uimapaidat) että maksullisten palveluiden (ravintolat, ohjelmapalvelut, ostosmahdollisuudet) pariin. Tämän tyyppisiä tietoja haetaan usein matkan aikana. Matkailu- ja vapaa-ajanpalveluita tarjoavien

tulisi kiinnittää huomiota, että palvelut ovat löydettävissä erilaisista matkailu- ja suosittelusivustoista sekä karttapalveluista kuten alueelliset matkailusivustot, Google Maps, Retkipaikka.fi, Museot.fi ja TripAdvisor. Hakukoneoptimoinnilla voi parantaa yrityksen ja sen palveluiden löydettävyyttä. Ajantasaisten ja paikkaansa pitävien tietojen lisääminen suosittelusivustoille palvelee sekä matkailijoita että palveluntuottajia. Yhteistyöverkostot ja kumppanuudet edistävät tiedon jakamista asiakkaille ja siten tuottavat lisäarvoa niin matkailijoille kuin yrityksille.

Vastaavia selvityksiä ja kävijätutkimuksia olisi tarpeellista tehdä säännöllisesti, että vertailutiedon avulla voidaan päivittää kokonaiskuvaa alueen matkailijoista ja reagoida tietoon pohjautuen markkinamuutoksiin. Maakunnallista matkailijaselvitystä suositellaan toteutettavaksi noin 3–4 vuoden välein tuottamaan ajantasaista tietoa. Lisäksi olisi hyvä toteuttaa kyselyitä myös kansainvälisille matkailijoille.

LÄHTEET

Joensuu-Salo, S., Järvinen, E., Sorama, K., Jyllilä, E., & Katajavirta, M. (2020). *Eteläpohjalaisten matkailuyritysten liiketoimintaosaamisen taso ja menestymisen avaimet* (Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja B, Raportteja ja selvityksiä 149). Seinäjoen ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202001243395>

Järvinen, E., Jyllilä, S., & Janhunen, J. (2020). *Vieraanvarainen Etelä-Pohjanmaa: Etelä-Pohjanmaan matkailustrategia 2020-2028 ja toimenpide-ehdotukset 2020-2025*. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe20201211100376>

Nurmi, O. (2021). *Alueellinen matkailutilinpito: Matkailun alueelliset talous- ja työllisyysvaikutukset 2018-2019* (Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 49/2021). Työ- ja elinkeinoministeriö. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-777-9>

Tilastokeskus. (i.a.). *Käsitteet: Matkailija*. <https://www.tilastokeskus.fi/meta/kas/matkailija.html>

Tuuri, H., Korttesluoma, A., & Rintala, J. (2011). *Etelä-Pohjanmaan matkailijatutkimus v. 2010*. Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Maa- ja metsätalouden yksikkö.

Valtioneuvoston viestintäosasto. (2021). *Suomessa vallitsevat poikkeusolot. 2021*. <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/suomessa-vallitsevat-poikkeusolot-1>

Visit Finland. (i.a.). *Tilastotietokanta Rudolf, Majoitustilastot*. http://visitfinland.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/VisitFinland/VisitFinland__Majoitustilastot/

LIITE 1. KYSYMYSLOMAKE.

TAUSTATIEDOT VASTAAJASTA

1. Sukupuoli

1 Nainen

2 Mies

3 Jokin muu

2. Syntymävuosi _____

3. Asuinpaikkakunta _____

4. Mitä kulkuvälineitä käytitte tällä matkalla?

1 henkilöauto

2 asuntoauto/asuntovaunu

3 moottoripyörä

4 linja-auto

5 juna

6 lentokone

7 muu, mikä? _____

5. Miten matkustatte?

1 yksin

2 perheen kanssa

3 ystävien/sukulaisten/työkaverien kanssa

4 ryhmämatkalla (vähintään 10 hlöä)

6. Jos ryhmämatkalla, millaisella ryhmämatkalla?

1 työpaikan ryhmä

2 senioriryhmä

3 lapsi/junioriryhmä

4 muu ryhmä, mikä? _____

7. Montako aikuista matkaseurueeseen kuuluu? _____ aikuista

Talven kyselyssä tämä oli toisin:

7. Montako henkilöä matkaseurueeseen kuuluu? _____ henkilöä
jos mukanaan tällä matkalla on lapsia, montako

alle 7-vuotiaita? _____

7 - 15-vuotiaita? _____

16 - 17-vuotiaita? _____

8. Mikä on matkanne pääkohde (kohde/paikkakunta)? _____

9. Mikä seuraavista parhaiten kuvaa matkaanne?

1 lomamatka/vapaa-ajanmatka

2 työ- tai kokousmatka

3 yhdistetty työ- ja loma-/vapaa-ajanmatka

5 opiskeluihin/kouluun liittyvä matka

6 jokin muu, mikä? _____

10. Matkan kesto ja yöpymiset?

1 päivämatka (ei yöpymistä)

2 matkalla yöpymisiä 1 yö

3 matkalla yöpymisiä 2 - 3 yötä

4 matkalla yöpymisiä 4 yötä tai enemmän

11. Millainen on suhteenne Etelä-Pohjanmaahan?

1 Asun Etelä-Pohjanmaalla

2 Olen itse asunut/puolisoni on asunut Etelä-Pohjanmaalla

3 Vapaa-ajan asunto Etelä-Pohjanmaalla

4 Läheisiä sukulaisia tai läheisiä ystäviä asuu alueella

5 Työhön liittyvät syyt (esim. tärkeä asiakas maakunnasta)

6 Jokin muu yhteys Etelä-Pohjanmaalle, mikä? _____

7 Minulla ei ole em. kontakteja Etelä-Pohjanmaahan

YHTEYSTIETOLOMAKE

Lähetämme teille seuraavan viikon aikana joko sähköpostitse (ensisijaisesti) tai postitse kyselyn, jossa on esitetty kysymyksiä tähän matkaanne liittyen. Toivomme teidän vastaavan kyselyyn! Kyselyyn osallistumalla olette kehittämässä eteläpohjalaista matkailua ja matkailupalveluja.

Täyttämällä yhteystietonne annatte suostumuksenne jatkokyselyn lähettämiseen ja osallistutte arvontaan, jossa palkintoina eteläpohjalaisia matkailupalveluita.

Yhteystiedot

Nimi _____

Sähköposti _____

Osoite _____

Puhelin _____

Yhteystietoja käsitellään luottamuksellisesti ja niitä käytetään vain tässä tutkimuksessa. Arvannon jälkeen yhteystiedot hävitetään.

ARVONTA: () Kyllä, haluan osallistua arvontaan

Kiitos yhteistyöstä!

Etelä-Pohjanmaan matkailijaselvitys 2021

Tervetuloa vastaamaan kyselyyn!

Vastaamalla kyselyyn annat tärkeää tietoa Etelä-Pohjanmaan matkailupalveluiden kehittämiseksi ja osallistut samalla arvontaan, jossa palkintoina on lahjakortteja eteläpohjalaisiin matkailupalveluihin.

Alla olevaa linkkiä klikkaamalla pääset tutustumaan tietosuojaselosteeseen, jonka hyväksyt vastaamalla kyselyyn. Emme käytä henkilötietojasi myynti- tai markkinointitarkoituksiin, emmekä luovuta niitä kolmansille osapuolille. Mikäli sinulla on kysyttävää kyselystä tai tietojesi käsittelystä, voit olla yhteydessä projektikoordinaattori Elina Hirvoseen; elina.hirvonen@seamk.fi, puh. 040 8301240.

Tietosuojaseloste (SeAMK Webropol)

1. Talouden koko

- Yksi henkilö
- Kaksi henkilöä
- Kolme henkilöä
- Neljä henkilöä
- Viisi henkilöä tai enemmän

2. Asuinkunta

En asu Etelä-Pohjanmaalla, asuinkuntani on _____

Alajärvi	Isokyrö	Kurikka	Teuva
Alavus	Karjajoki	Lappajärvi	Vimpeli
Evijärvi	Kauhajoki	Lapua	Ähtäri
Ilmajoki	Kauhava	Seinäjoki	
Isojoki	Kuortane	Soini	

Kysymys 3 jos ei asu Etelä-Pohjanmaalla

3. Kuinka monta kertaa olette matkailleet Etelä-Pohjanmaalla kahden viimeisen vuoden aikana? Ei koske säännöllisiä työ-, opiskelu- tai ostosmatkoja.

Matkailen ensimmäistä kertaa Etelä-Pohjanmaalla

1-3 kertaa

4 kertaa tai useammin

Kysymys 4 jos asuu Etelä-Pohjanmaalla

4. Kuinka monta kertaa olette matkailleet Etelä-Pohjanmaalla muualla kuin kotipaikkakunnallanne kahden viimeisen vuoden aikana?

Tässä tarkoitetaan matkoja, joilla olet käyttänyt esimerkiksi hotelli-, kylpylä- ja ravintolapalveluita, osallistunut urheiluaktiviteetteihin, käynyt teatterissa, museossa, tapahtumissa tai luontokohteissa tai vieraillut vapaa-ajanasunnolla. Ei koske säännöllisiä työ-, opiskelu- tai ostosmatkoja.

1-5 kertaa

6-10 kertaa

11-20 kertaa

Enemmän kuin 20 kertaa

Seuraavat kysymykset koskevat matkaa, jonka aikana vierailitte Etelä-Pohjanmaalla ja täytitte esitietolomakkeen.

5. Kuinka monta yötä yövyitte Etelä-Pohjanmaalla?

En yöpynyt Etelä-Pohjanmaalla

Yhden yön

Kaksi yötä

Kolme yötä

Neljä yötä

Viisi yötä tai enemmän

Kysymys 6 ja 7 vain niille, jotka k5 vastasivat yöpyvänsä.

6. Missä yövyitte?

Omalla vapaa-ajan asunnolla

Sukulaisten tai tuttavien luona

Hotellissa

Maatilamajoituksessa

Aamiaismajoituksessa (Bed&Breakfast)

Leirintäalueella

Vuokramökillä

Hostellissa

Airbnb-majoituksessa

Jossain muualla, missä? _____

7. Miten teitte matkanne majoitusta koskevat varaukset?

Varasin paikan päällä (ei ennakkovarauksia)
Puhelimitse suoraan kohteeseen
Sähköpostitse suoraan kohteeseen
Majoituskohteen verkkosivuilta varausjärjestelmän kautta
Matkatoimiston tai matkanjärjestäjän kautta
Online-varaamon kautta (esim. booking.com)
Toisen palveluyrityksen kautta (esim. tapahtumajärjestäjän sivuilta)
Muulla tavoin, miten? _____

Tässä kohtaa lomakkeessa esillä Etelä-Pohjanmaan kartta

8. Oliko matkanne pääkohde Etelä-Pohjanmaalla?

Kyllä
Ei, olin matkalla varsinaiseen kohteeseen, joka oli: _____

Kysymys 9 niille vastaajille, joiden matkan pääkohde oli Etelä-Pohjanmaalla (k8).

9. Arvioikaa, kuinka paljon seuraavat tekijät vaikuttivat siihen, että vierailitte Etelä-Pohjanmaalla?

Vastausasteikko: 1 - Ei vaikuttanut lainkaan, 2 - Vaikutti vähän, 3 - Vaikutti jonkin verran, 4 - Vaikutti paljon, 5 - Vaikutti erittäin ratkaisevasti

Sukulaisten tai tuttavien luona vierailu
Osallistuminen yleisötapahtumaan (konsertti, urheilutapahtuma, messut, kokous, seminaari jne.)
Nähtävyydet, muistomerkit ja/tai käyntikohteet (museot, huvipuistot jne.)
Alueen harrastusmahdollisuudet/jokin tietty harrastus
Ostosten teko/liikkeissä käynti
Pohjalainen kulttuuri ja alueen kulttuuritarjonta
Pohjalainen maisema ja luonto
Monipuolinen majoitustarjonta
Lapsiperheille suunnatut kohteet/palvelut
Ohjelmapalvelut ja välinevuokraus
Alueen matkailupalvelujen hintataso
Edellisellä matkalla jäi näkemättä mielenkiintoisia kohteita
Alueella oli useita kiinnostavia matkailukohteita
Tuttavien suosittelu
Lähellä asuinpaikkakuntaani
Kestävän kehityksen huomioiminen matkailupalveluissa
Halu tukea kotimaisia matkailuyrittäjiä
Koronatilanne ja/tai Etelä-Pohjanmaan ilmaantuvuusluvut
Tuettu loma
Muu, mikä? _____

Kysymys 10 niille vastaajille, joiden matkan pääkohde ei ollut Etelä-Pohjanmaalla (k8).

10. Arvioikaa, kuinka paljon seuraavat tekijät vaikuttivat siihen, että vierailitte Etelä-Pohjanmaalla?

Vastausasteikko: 1 - Ei vaikuttanut lainkaan, 2 - Vaikutti vähän, 3 - Vaikutti jonkin verran, 4 - Vaikutti paljon, 5 - Vaikutti erittäin ratkaisevasti

Etelä-Pohjanmaa oli matkan varrella kohti varsinaista kohdetta
Tuttavien suosittelu

Sukulaisten tai tuttavien luona vierailu

Osallistuminen yleisötaphtumaan (konsertti, urheilu-
tapahtuma, messut, kokous, seminaari jne.)

Nähtävyydet, muistomerkit ja/tai käyntikohteet (museot,
huvipuistot jne.)

Ostosten teko/liikkeissä käynti

Lapsiperheille suunnatut kohteet/palvelut

Pohjalainen maisema ja luonto

Halu tukea kotimaisia matkailuyrittäjiä

Alueella oli useita kiinnostavia matkailukohteita

Koronatilanne ja/tai Etelä-Pohjanmaan ilmaantuvuusluvut

Tuettu loma

Hyvät kulkuyhteydet ja/tai huoltamopalvelut

Muu, mikä? _____

11. Mikä oli viimeisimmän Etelä-Pohjanmaan matkanne tarkoitus?
Voitte valita useita.

Tapahtumat ja kokoukset (sis. myös konsertit, urheilu- ja
ravitapahtumat, markkinat jne.)

Urheilu- ja liikuntamatkailu (golf, liikuntaleirit, turnaukset
ja kilpailut, jne.)

Perhematkailukohteet (huvipuistot, eläinpuistot, jne.)

Kulttuurimatkailukohteet (teatteri, näyttelyt, museot, jne.)

Hyvinvointimatkailukohteet ja -palvelut (kylpylät, hoidot jne.)

Luontomatkailukohteet (luontoreitit ja -kohteet, kansallis-
puistot, jne.)

Ruokamatkailu (ravintolassa, luonnossa ja kulttuuriympä-
ristössä tapahtuvat ruokailut, torit, eri-koismyymälät,
pienpanimot jne.)

Ostosmatkailu

Sukulaisten tai tuttavien luona vierailu

Lomailu omalla tai vuokratulla vapaa-ajan asunnolla/mökillä

Mahdollisuus sovittaa etätyöskentely ja vapaa-aika

Jokin muu, mikä? _____

12. Mitkä olivat tärkeimmät tietolähteenne matkakohdetta valitessa?

Valitkaa kaikki ne vaihtoehdot, joita käytitte.

En hakenut tietoa, matkakohde oli ennalta tuttu

Sukulaiset/tuttavat

Muiden matkailijoiden suosittelut/arviot (esim. blogit,
vlogit, keskustelupalstat jne.)

Online-varauskanava (esim. booking.com, hotels.com,
tripadvisor.com jne.)

Sosiaalinen media (esim. facebook, instagram jne.)

Visit Lakeus Oy:n matkailuneuvonta ja verkkosivut

Tapahtuman tai kohteen omat esitteet

Paikkakunnan omat verkkosivut

Matkailuyritysten tai kohteen omat verkkosivut

Teemapohjaiset verkkosivustot (esim. retkipaikka.fi,
luontoon.fi, museot.fi jne.)

Sanoma/aikakauslehdet

TV / radio

Matkatoimistot

Messut/myyntitilaisuudet

Jokin muu tietolähde, mikä? _____

13. Löysittekö matkaa suunnitellessa tarvitsemanne tiedon?

Kyllä

En

14. Mistä asioista oli vaikea löytää tietoa tai ette löytäneet tietoa lainkaan? (Avoin kysymys)

15. Teittekö seuraavia asioita matkanne aikana?

Vastausasteikko: Kyllä / En / En, mutta olisin kiinnostunut tekemään itsenäisesti / En, mutta olisin kiinnostunut tekemään ohjatusti

Luontoretkeily / vaellus

Maastopyöräily

Geokätköily

Frisbeegolf

Kalastus

Ratsastus / hevosaktiviteetit

Golf

Melonta / soutu

Järvi- tai jokiristeily

Kylätapahtuma / kotiseutujuhla / markkinat

Moottoriurheilu / aktiviteetti

Huvipuisto

Jokin muu, mikä? _____

Talvella kysymys 15 vastausvaihtoehtoineen oli näin:

15. Teittekö seuraavia asioita matkanne aikana?

Laskettelu/lumilautailu

Hiihto

Moottorikelkkailu

Luontoretkeily / vaellus

Lumikenkäily

Maastopyöräily

Geokätköily

Kalastus/pilkkiminen

Ratsastus/hevosaktiviteetit

Jokin muu, mikä? _____

16. Käyttittekö seuraavia palveluja matkanne aikana tai olisitteko kiinnostuneita niistä jatkossa?

Vastausasteikko: Kyllä / En / En, mutta olisin kiinnostunut jatkossa

Tanssi

Elämyspalvelut

Kylpyläpalvelut/uinti

Eläinpuisto

Hyvinvointipalvelut / hoidot

Opastettu kiertoajelu

Musiikkitapahtuma / konsertti

Urheilutapahtuma

Teatteri

Museo

Taidenäyttely

Messut tai markkinat

Ostosten teko

Jokin muu, mikä? _____

Talvella kysymys 16 vastausvaihtoehtoinen oli näin:

16. Käyttitkö seuraavia palveluja matkanne aikana tai olisittekö kiinnostuneita niistä jatkossa?

- Tanssi
- Elämyspalvelut
- Kylpyläpalvelut/uinti
- Eläinpuisto
- Hyvinvointipalvelut / hoidot
- Opastettu kiertoajelu
- Musiikkitapahtuma / konsertti
- Teatteri
- Museo
- Taidenäyttely
- Messut tai markkinat
- Ostosten teko
- Jokin muu, mikä? _____

17. Jos käyttitte edellisessä kysymyksessä mainittuja palveluita, miten teitte varaukset tai lippuhankinnat? Voitte valita yhden tai useamman vaihtoehdon, tai siirtyä eteenpäin, mikäli kysymys ei koske teitä.

- Varasin paikan päällä (ei ennakkovarauksia)
- Puhelimitse suoraan kohteeseen
- Sähköpostitse suoraan kohteeseen
- Kohteen verkkosivuilta varausjärjestelmän kautta
- Matkatoimiston tai matkanjärjestäjän kautta
- Online-varaamon kautta (esim. Tiketti, Lippu.fi)
- Toisen palveluyrityksen kautta (esim. tapahtumajärjestäjän sivuilta tai hotellin kautta)
- Muulla tavoin, miten? _____

18. Kuinka monta henkilöä, itsenne mukaan lukien, kuului matkaseurueeseen, jonka kuluja maksettiin ”yhteisestä pussista”?

- Yksi henkilö
- Kaksi henkilöä
- Kolme henkilöä
- Neljä henkilöä
- Viisi henkilöä
- Enemmän kuin viisi henkilöä, kuinka monta? ____ henkilöä

19. Arvioikaa, kuinka paljon tämä edellä määrittelemänne seurue yhteensä käytti rahaa seuraaviin kohteisiin Etelä-Pohjanmaalla matkanne aikana (€). Mikäli käytit rahaa kyseiseen kohteeseen, merkkää sarakkeeseen käytetty summa.

Majoitus/yöpyminen _____ €
Virkistys- ja ohjelmapalvelut (pääsyliput, aktiviteetit, kuntosalit, jne.) _____ €
Välinevuokraus _____ €
Palvelut (parturi, hieroja ym.) _____ €
Ravintolat- ja kahvilat _____ €
Ruoka-, päivittäistavara- ja erikoistavaraostokset _____ €
Liikkuminen paikkakunnalla taksilla tai linja-autolla _____ €
Polttoainehankinnat Etelä-Pohjanmaalla _____ €
Muu _____ €

20. Arvioikaa, kuinka paljon seurueenne yhteensä käytti rahaa Etelä-Pohjanmaalla matkanne aikana.

Seurueemme käytti rahaa yhteensä _____ (€)

21. Kuinka tärkeäksi koette seuraavat asiat matkaillessanne?

Vastausasteikko: 1 - Ei lainkaan tärkeää 7 - Erittäin tärkeää

Matkailupalvelu on ympäristöystävällinen

Matkailuyritys työllistää paikallisia

Matkailuyritys käyttää toiminnassaan uusiutuvia energianlähteitä

Matkailuyrityksellä on vedenkulutuksen vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä

Matkailuyritys kertoo asiakkailleen luonnosta ja paikallisesta kulttuurista

Matkakohteessa on mahdollisuus ostaa paikallisia matkamuistoja

Matkakohteen yrityksissä on mahdollisuus syödä paikallista ruokaa

Matkailuyritys suunnittelee toimintaansa yhdessä paikallisten asukkaiden kanssa

Matkailuyritys tai alue on sertifioitu, eli sillä on esimerkiksi ympäristömerkki

Matkailuyritys tuo vastuullisuuteen liittyvät arvot esille markkinoinnissaan ja päivittäisessä toiminnassaan

Matkakohteessa pääsee näkemään paikallista kulttuuria ja perinnemaisemia

Matkailuyritys tai alue kiinnittää erityistä huomiota terveysturvallisuuteen ja siitä tiedottamiseen (esim. ajankohtainen koronatilanne ja sen vaikutukset palveluihin)

22. Missä ja miten vastuullisuus olisi voitu huomioida paremmin Etelä-Pohjanmaalla vierailusi aikana? (Avoin kysymys)

23. Vaikuttiko koronapandemia kohdevalintaan, käyttämiisi palveluihin tai matkustuskäyttäytymiseesi viimeisimmällä matkallasi Etelä-Pohjanmaalla?

Kyllä

Ei

24. Millä tavoin koronapandemia vaikutti kohdevalintaan, käyttämiisi palveluihin tai matkustuskäyttäytymiseesi viimeisimmällä matkallasi Etelä-Pohjanmaalla? (Avoin kysymys)

25. Viimeisen kokemuksenne perusteella, kuinka todennäköisesti suosittelet Etelä-Pohjanmaalla käyttämiänne matkailupalveluita ja kohteita muille?

Arviointiasteikko: 1-10, jossa 1=erittäin epätodennäköisesti ja 10=erittäin todennäköisesti.

26. Mikä asia jäi tältä vierailulta positiivisena mieleen? (Avoin kysymys)

27. Jos koitte jotain häiritseviä asioita, mitä ne olivat? (Avoin kysymys)

28. Mitä tai millaisia palveluita jätite kaipaamaan? (Avoin kysymys)

29. Vapaa sana

Voit esimerkiksi kertoa tähän tarkemmin kokemuksistasi Etelä-Pohjanmaalla matkailusta tai antaa palautetta kyselylomakkeesta. (Avoin kysymys)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULUN JULKAISUSARJA – PUBLICATIONS OF SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

A. TUTKIMUKSIA - RESEARCH REPORTS

B. RAPORTTEJA JA SELVITYKSIÄ - REPORTS

C. OPPIMATERIAALEJA - TEACHING MATERIALS

Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarjojen aiemmin ilmestyneet julkaisut löytyvät SeAMKin verkkosivuilta

<https://www.seamk.fi/yrityksille/julkaisut/>

ja Theseus-verkkokirjastosta **<https://www.theseus.fi>**

Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto

Kalevankatu 35, 60100 Seinäjoki

p. 040 830 0410

kirjasto@seamk.fi

ISBN 978-952-7317-64-8 (verkkojulkaisu)

ISSN 1797-5573 (verkkojulkaisu)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES